

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА**

Факультет економіки та управління
Кафедра бізнес-економіки та підприємництва

Рівень вищої освіти другий (магістерський)
Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»
Спеціальність 051 «Економіка»
Освітньо-професійна програма «Бізнес-економіка»

Денна форма навчання

**КВАЛІФІКАЦІЙНА МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА
ПРОХОРОВОЇ ВАЛЕРІЇ ОЛЕКСАНДРІВНИ**

на тему: «ОБҐРУНТУВАННЯ ПРОЄКТУ ЕФЕКТИВНОГО РОЗВИТКУ
ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА»»

*Робота виконана з дотриманням основних принципів та фундаментальних
цінностей академічної доброчесності _____ Прохорова В. О.*

Науковий керівник:
д.е.н., доцент, професор
_____ Кизенко О. О.

Робота допущена до захисту в ЕК «__» _____ 20__ р. протокол № __

Зав. кафедри бізнес-економіки
та підприємництва,
докт. екон. наук, проф.

І.М. Рєпіна

Київ 2022

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ЗДІЙСНЕННЯ ЕФЕКТИВНОЇ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	6
1.1 Сутність та значення зовнішньоекономічної діяльності підприємства	6
1.2 Методичні підходи до оцінювання зовнішньоекономічної діяльності підприємства	16
1.3 Фактори підвищення ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємства	23
РОЗДІЛ 2 ЕКОНОМІЧНА ДІАГНОСТИКА ТОВ «Е&Е КЕЙБЛ СОЛЮШНЗ» ТА ОЦІНКА ЙОГО ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	29
2.1 Загальна характеристика середовища діяльності ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» ..	29
2.2 Аналіз зовнішньоекономічної діяльності ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз».....	41
2.3 Оцінка ефективності зовнішньоекономічної діяльності ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз».....	49
РОЗДІЛ 3 РОЗРОБКА ТА ЕКОНОМІЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ПРОЕКТУ РОЗВИТКУ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «Е&Е КЕЙБЛ СОЛЮШНЗ»	55
3.1 Сутнісна характеристика проекту розвитку зовнішньоекономічної діяльності ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз»	55
3.2 Економічне обґрунтування доцільності реалізації проекту.....	63
ВИСНОВКИ	72
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	77
ДОДАТКИ	

ВСТУП

Зовнішньоекономічна діяльність підприємств виступає важливою та невід'ємною сферою їх господарської діяльності. Переоцінка принципів і модельних характеристик економічного розвитку, що відбулася в сучасному суспільстві, змінила уявлення про міжнародне співробітництво. Наразі зовнішньоекономічну діяльність необхідно розглядати як необхідний чинник підвищення ефективності господарської діяльності як на рівні окремих підприємницьких структур, так і в масштабах країни. Реалізація цілей зовнішньоекономічної діяльності в умовах глобалізації передбачає стратегічний рівень управління діяльністю, що включає зокрема рішення, що пов'язані з визначенням можливості та форм виходу на зарубіжні ринки, вибором цільових сегментів, способів проникнення на них, розуміння вимог споживачів інших країн тощо.

Вибір теми дослідження зумовлено тим, що зовнішньоекономічна діяльність є найважливішою складовою функціонування великої кількості вітчизняних підприємств. Розвиток зовнішньоекономічної діяльності дає підприємству нові можливості, такі як використання переваг міжнародної кооперації виробництва, свобода прийняття рішень реалізації своїх виробничих завдань.

Дослідженням аналізу зовнішньоекономічної діяльності вітчизняних підприємств займалися такі вчені-економісти, як Ю.А.Бондар, Ю.Г.Горященко, В.І.Ганін, О.Л.Лаврик, М.Г.Бортнікова, А.А.Брояка та інші. Однак, аналіз публікацій за даною проблематикою свідчить, що вона потребує подальшого дослідження та пошуку напрямків удосконалення шляхів розвитку зовнішньоекономічної діяльності вітчизняних підприємств. У зв'язку із цим аналіз питань ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємств набуває особливого значення, що визначає *актуальність обраної теми*.

Метою кваліфікаційної магістерської роботи є узагальнення теоретико-методичних положень щодо забезпечення ефективної зовнішньоекономічної діяльності підприємства та розробка проекту її розвитку для ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз».

З урахуванням сформованої мети дослідження було *поставлено та виконано такі завдання:*

- дослідити сутність та значення зовнішньоекономічної діяльності підприємства;
- виділити методичні підходи до оцінювання зовнішньоекономічної діяльності підприємства;
- охарактеризувати фактори підвищення ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємства;
- надати характеристику середовища господарювання ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз»;
- провести аналіз зовнішньоекономічної діяльності ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз»;
- оцінити ефективність зовнішньоекономічної діяльності ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз»;
- надати сутнісну характеристику проекту розвитку зовнішньоекономічної діяльності ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз»;
- економічно обґрунтувати доцільність реалізації проекту розвитку зовнішньоекономічної діяльності ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз»;
- оцінити економічні результати зовнішньоекономічної діяльності ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» за умови реалізації пропонованого проекту.

Об'єктом дослідження є зовнішньоекономічна діяльність підприємства.

Предметом дослідження є теоретичні, методичні та прикладні питання щодо розвитку зовнішньоекономічної діяльності підприємства.

При виконанні завдань даної роботи було використано такі *методи дослідження*: системно-структурний аналіз, діалектичний, аналізу і синтезу (для уточнення сутності та значення зовнішньоекономічної діяльності підприємства; виділення методичних підходів до оцінювання зовнішньоекономічної діяльності підприємства); експертний, розрахунковий, порівняльний і графічний (для проведення оцінки стану та ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємства); абстрактно-логічний (для розробки проекту підвищення ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємства).

Практичне значення отриманих результатів. Практичне значення отриманих результатів полягає в визначенні напрямку удосконалення зовнішньоекономічної діяльності підприємства. Розроблені шляхи удосконалення зовнішньоекономічної діяльності будуть впроваджені на підприємстві ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз».

Інформаційною базою дослідження є наукові статті вітчизняних економістів, матеріали науково-практичних конференцій, дані фінансового і управлінського обліку, річна бухгалтерська й оперативна звітність підприємства.

Структура дипломної роботи включає: вступ, три розділи основної частини (в тому числі, 9 підрозділів), висновки, список використаних джерел (44 джерела) та додатки.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ЗДІЙСНЕННЯ ЕФЕКТИВНОЇ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

1.1 Сутність та значення зовнішньоекономічної діяльності підприємства

В сучасних умовах глобалізації світового господарства значно зростає роль зовнішньоекономічної сфери як на макро, так і на мікроекономічному рівні. На сучасному етапі розвитку зовнішньоекономічні зв'язки є невід'ємною частиною діяльності країн, галузей національного господарства та підприємств. Зовнішньоекономічні зв'язки стають засобом науково-технічного, економічного та соціального прогресу суспільства.

Розвитку зовнішньоекономічної діяльності в сучасних умовах сприяють:

- глобалізація світової економіки, розширення та розвиток політичних та економічних зв'язків між країнами;
- створення єдиної всесвітньої та регіональних фінансово-кредитних систем;
- тенденція до формування багатопольярного світу, зняття дискримінаційних обмежень у торгівлі;
- протекціоністська політика держав стосовно зовнішньої торгівлі, налагодження господарських зв'язків між ними;
- швидкий розвиток всіх видів транспорту, що полегшує організацію міждержавних перевезень;
- надшвидкий розвиток засобів зв'язку та систем комунікацій, що суттєво спрощує договірний процес.

Зовнішньоекономічна діяльність вважається історичною та фінансовою категорією. Як історична група вона вважається продуктом цивілізації, котра виникла з появою країн і розвивається разом з ними. Як економічна категорія

зовнішньоекономічна діяльність виступає системою міжнародних економічних відносин, охоплює всі сфери фінансового життя країн, виробничу, інвестиційну, торгіву та фінансову діяльність.

Під зовнішньоекономічною діяльністю підприємства прийнято розуміти сферу господарської діяльності, котра пов'язана з міжнародною кооперацією в різних галузях, експортом та імпортом продукції, виходом на зовнішній ринок. При цьому, у спеціальній літературі немає єдиного підходу до визначення поняття «зовнішньоекономічна діяльність підприємства». У табл.1.1 подано ряд визначень зовнішньоекономічної діяльності підприємства, запропонованих різними авторами.

Таблиця 1.1 – Визначення поняття зовнішньоекономічної діяльності підприємства вітчизняними авторами

Автор	Визначення
Ю.А.Бондар	сукупність виробничо-господарських, організаційно-економічних та оперативно-комерційних функцій бізнес-структур з урахуванням обраної економічної стратегії, форм та методів роботи на ринку іноземного партнера;
Ю.Г.Горяченко	процес реалізації зовнішньоекономічних зв'язків, котрі включають торгівлю, надання послуг, спільне підприємництво, співробітництво;
В.І.Ганін	комплекс системоутворюючих факторів, покладених в основу єдиного технологічного процесу створення, виробництва та реалізації експортної продукції відповідно до обраної експортної стратегії підприємства, форм та методів роботи на зовнішніх ринках;
О.Л.Лаврик	сфера господарської діяльності, що пов'язана з міжнародною виробничою і науково-технічною кооперацією, з експортом і імпортом продукції, виходом підприємства зовнішні ринки;
М.Г.Бортнікова	процес реалізації зовнішньоекономічних зв'язків шляхом здійснення торговельного обміну, спільного підприємництва, надання послуг, різних форм економічного та науково-технічного співробітництва, проведення валютних та фінансово-кредитних операцій;
А.А.Брояка	складна система, котру слід аналізувати, враховуючи форми зовнішньоекономічних зв'язків такі, як торгівля, надання виробничих, фінансових, інвестиційних послуг, які описують зовнішньоекономічну діяльність за допомогою відповідних показників.

Джерело: систематизовано автором на основі [1-6]

Так, Ю.Г.Горяченко вважає, що зовнішньоекономічна діяльність підприємства є «процесом реалізації зовнішньоекономічних зв'язків, котрі включають торгівлю, надання послуг, спільне підприємництво, співробітництво» [2,

с.347]. При цьому, під зовнішньоекономічними зв'язками автор розуміє міжнародні господарські, торгові, політичні рішення, котрі включають обмін продукцією, різні форми економічного сприяння, кооперацію та спеціалізацію [2, с.348]. Зазначимо, що зовнішньоекономічна діяльність, на відміну від зовнішньоекономічних зв'язків, здійснюється на рівні виробничих структур з повною самостійністю у виборі номенклатури продукції для експортно-імпортних угод, визначенні ціни та вартості, обсягу та термінів постачання. Зовнішньоекономічна діяльність являє собою процес реалізації зовнішньоекономічних зв'язків. На даний момент це одна із пріоритетних сфер для вітчизняних підприємств.

На думку В.І.Ганіна під зовнішньоекономічною діяльністю підприємства варто розуміти «комплекс системоутворюючих факторів, покладених в основу єдиного технологічного процесу створення, виробництва та реалізації експортної продукції відповідно до обраної експортної стратегії підприємства, форм та методів роботи на зовнішніх ринках» [3, с.163].

Як стверджує О.Л.Лаврик, поняття зовнішньоекономічної діяльності підприємства можна розглядати як «сферу господарської діяльності, що пов'язана з міжнародною виробничою і науково-технічною кооперацією, з експортом і імпортом продукції, виходом підприємства зовнішні ринки» [4, с.202]. При цьому автор зазначає, що така діяльність є, перш за все, «реалізацією зовнішньоекономічних зв'язків держави». Практично не залишилося жодної галузі, що не має контактів із зовнішніми ринками. В сучасних умовах швидкого розвитку прямих зв'язків та кількості бартерних угод, створення спільних підприємств зовнішньоекономічна діяльність підприємств набуває своєї ефективності.

М.Г.Бортнікова розглядає зовнішньоекономічну діяльність підприємства як «процес реалізації зовнішньоекономічних зв'язків шляхом здійснення торговельного обміну, спільного підприємництва, надання послуг, різних форм економічного та науково-технічного співробітництва, проведення валютних та фінансово-кредитних операцій» [5, с.10].

З представлених поглядів різних вчених на сутність поняття зовнішньоекономічної діяльності підприємства, можна дійти висновку, що вона являє собою певну сферу діяльності, у якій чільне місце відводиться встановленню і зміцненню міждержавного співробітництва, створенню різних механізмів, застосовуваних у торговій та фінансовій сферах. Іншими словами, це сукупність певних методів та засобів, спрямованих на підвищення ефективності зовнішньоекономічних зв'язків. Відмінність зовнішньоекономічної діяльності підприємств від внутрішньої полягає в тому, що зовнішньоекономічна діяльність здійснюється на валютній основі і регулюється спеціальними заходами держави. На зовнішньоекономічну діяльність підприємств впливають розвиток і стабільність національної економіки, світова система цін, правова система країни базування та правова система країни, де підприємство здійснює свою зовнішню діяльність.

Підприємство – учасник зовнішньоекономічної діяльності – є самостійною юридичною особою, що має відокремлене майно, право від свого імені набувати майнові та особисті немайнові права, нести обов'язки, а також бути позивачем у суді [6, с.147]. Будучи учасником зовнішньоекономічної діяльності, підприємство повинно мати чітко окреслені цілі діяльності, котрі визначаються у його установчих документах. Суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності також можуть виступати громадські організації та об'єднання [1, с.72]. Вони можуть вступати до міжнародних неурядових об'єднань, підтримувати прямі міжнародні контакти, укладати відповідні зовнішньоторговельні угоди.

Зовнішньоекономічна діяльність підприємств потребує чіткого планування. Для цього потрібно мати чітке уявлення про мету та завдання її здійснення та засоби, якими підприємство володіє для цього [7, с.170]. Основним завданням проведення зовнішньоекономічної діяльності підприємства виступає нарощення товарообігу, збільшення обміну товарами, послугами, інформацією та інші елементами, що сприяє розвитку зовнішньої торгівлі між партнерами [8, с.19]. Сутність зовнішньоекономічної діяльності підприємств як економічної категорії визначається

головним чином основними функціями, котрі вона виконує. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств складається з багатьох елементів, зосереджених у трьох групах взаємопов'язаних між собою функцій, що продемонстровано на рис.1.1.

Рисунок 1.1 – Функції зовнішньоекономічної діяльності підприємств

Джерело: систематизовано автором на основі [9]

Відповідно до рис.1.1 перша група зовнішньоекономічних функцій націлена на пошук та виробництво експортної продукції, забезпечення її техніко-економічних параметрів [9, с.79]. При цьому прогнозуються внутрішні ресурси, котрі має підприємство у сфері виробництва, джерела матеріальних ресурсів, оцінюються зовнішні умови діяльності підприємств, ступінь їх підприємницької активності. Досягнення виробничо-господарських функцій зовнішньоекономічної діяльності підприємств здійснюється завдяки комплексному вивченню зовнішніх ринків,

оскільки результати такого дослідження є основою поточних та довгострокових програм діяльності експортерів.

Метою другої (організаційно-економічної) групи функцій зовнішньоекономічної діяльності підприємств є знаходження та вибір форм та методів роботи на зовнішніх ринках, котрі здійснюються в рамках тієї експортної стратегії, що обрало підприємство [9, с.80]. У рамках планування зовнішньоторговельних операцій мають враховуватися результати маркетингових оцінок кон'юнктури зовнішніх ринків, проводитися заходи вивчення особливостей роботи на ринку іноземного партнера, логістичне планування, зовнішньоторговельна рекламна кампанія.

У третій групі заходів (оперативно-комерційній) починається проходження етапів підготовки та безпосереднє здійснення міжнародних торгових угод, поряд з підготовкою та оформленням стандартних форм та документів: товарних, транспортних, страхових, валютних, фінансово-кредитних [9, с.81].

Функції зовнішньоекономічної діяльності підприємств тісно взаємопов'язані між собою в процесі реалізації зовнішньоекономічної стратегії, обраної підприємством, і в досягненні її ефективності. Базовою основою зовнішньоекономічної діяльності підприємств є виробничо-господарські функції, до складу яких входить вибір асортименту та товарної номенклатури продукції, що ґрунтується на наявних ресурсах: матеріальних, виробничих, сировинних, технологічних, фінансових тощо.

Для підприємств зовнішньоекономічна діяльність надає низку переваг:

- дозволяє розширити можливості реалізації продукції, тобто здійснити пошук нового сегмента ринку;
- веде до підвищення конкурентоспроможності підприємств на вітчизняному ринку;
- сприяє раціональнішому використанню виробничих потужностей підприємств [10, с.199].

Окрім цього, реалізація продукції на зовнішніх ринках у деяких випадках допомагає уникнути сезонних коливань у діяльності підприємства. Експортна діяльність збільшує продажі та прибутки, сприяє зростанню іміджу та престижу компанії як на зовнішньому, так і на внутрішньому ринках [11, с.150].

Сутність зовнішньоекономічної діяльності підприємств полягає також в тому, що в її основі лежить принцип комерційного розрахунку, заснований на фінансовій та економічній самостійності та самодостатності з урахуванням власних фінансових, грошових, матеріально-технічних можливостей, котрі необхідні для виробництва та реалізації продукції. До видів зовнішньоекономічної діяльності підприємств належать (рис.1.2).

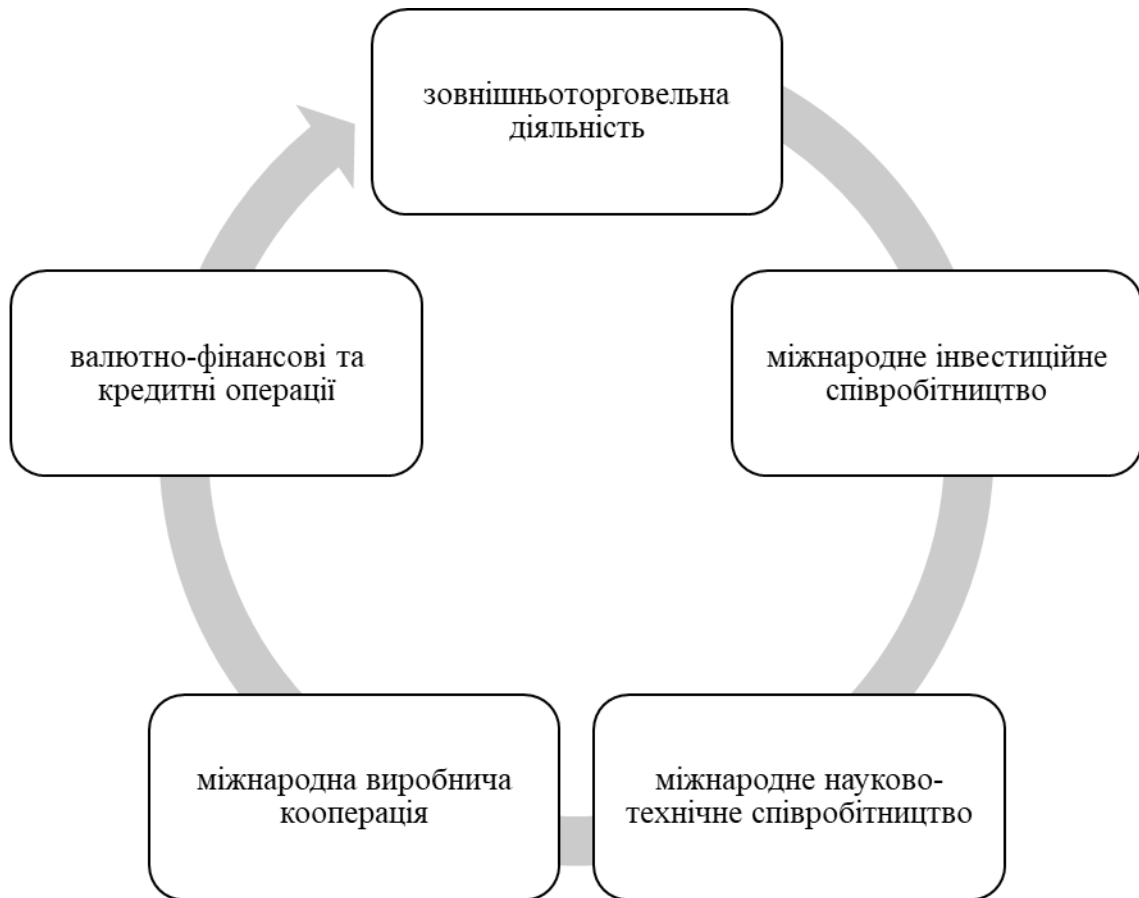

Рисунок 1.2 – Види зовнішньоекономічної діяльності підприємств

Джерело: систематизовано автором на основі [12-15]

У рамках зовнішньоекономічної сфери діяльності окремих підприємств найбільшого розвитку набули такі види як зовнішньоторговельна діяльність та міжнародна кооперація.

Зовнішньоторговельна діяльність підприємств являє собою діяльність зі здійснення угод у сфері зовнішньої торгівлі товарами, послугами, інформацією та інтелектуальною власністю. Основу зовнішньоторговельної діяльності підприємства становлять зовнішньоторговельні операції, під якими розуміється комплекс дій контрагентів, вкладених у здійснення та супровід товарного обміну [12, с.23]. Таким чином, проведення зовнішньоторговельних операцій може характеризуватись такими послідовними етапами як:

- вивчення ринку конкретного товару чи послуги;
- створення збутової та логістичної мережі;
- опрацювання комерційних пропозицій;
- проведення переговорів;
- укладання та виконання зовнішньоторговельних контрактів.

Зовнішньоторговельна діяльність реалізується у вигляді експортних, імпортних, реекспортних та реімпортних операцій. Розглянемо їх детальніше.

Експорт – це митна процедура, за якої товари, послуги, результати інтелектуальної власності, у тому числі ексклюзивні права на них, вивозяться за межі митної території країни та призначаються для постійного знаходження за межами цієї країни, іншими словами експорт – це вивіз продукції з країни без зобов'язань про зворотне ввезення. Факт експорту фіксується на момент перетину продукцією митного кордону чи момент фактичного надання послуг чи передачі прав на результати інтелектуальної діяльності [12, с.24]. До експорту продукції прирівнюються певні комерційні операції без їх вивезення з території країни, наприклад, толінгові операції. Розрізняють внутрішній та зовнішній толінг. Внутрішній толінг означає закупівлю іноземною юридичною особою (нерезидентом) у юридичної особи, яка є резидентом, товару або ресурсу (сировини) та її передачу

іншій юридичній особі, яка є резидентом, для переробки та подальшого вивезення переробленої сировини за кордон. Зовнішній толінг представляє собою закупівлю товару чи сировини за кордоном для здійснення переробки всередині країни з подальшим вивезенням продукту за кордон.

Імпорт товару має на увазі ввезення товару до країни без зобов'язання про зворотне вивезення. Аналогічно, визначальним моментом здійснення імпорتنих операцій вважається перетин товаром митного кордону або фактичне отримання послуг чи прав на інтелектуальну власність [13, с.45]. Розвиток імпорту має численні переваги, так як надає можливість отримати доступ до більш якісних і дешевих товарів, наповнити вітчизняний ринок продукцією, котре на території країни не виробляється, а також сприяє зміцненню зовнішньоекономічних зв'язків підприємств та їхньої співпраці із закордонними партнерами.

До реекспортних операцій належать операції, котрі передбачають експорт раніше ввезеного товару, що не зазнав у реекспортуючій країні будь-якої переробки. При цьому товар вивозиться з зазначеної території без сплати або з поверненням сплачених сум ввізного мита, податків і заходів нетарифного регулювання. Реімпорتنі операції фактично є експортними операціями, що не відбулися, і позначають ввезення в країну раніше вивезеної з неї продукції, що не піддавалися переробці за її межами. Перетин вітчизняною продукцією кордону своєї країни двічі виступає основною ознакою здійснення реімпорتنих операцій. До таких операцій належить, наприклад, повернення товарів, забракованих замовником або проданих на аукціонах [13, с.46]. Слід зазначити, що не вважаються реімпортними операції з продукцією, яка не призначалася до продажу.

Міжнародне інвестиційне співробітництво підприємств – це співробітництво з іноземними контрагентами, що спрямоване на консолідацію фінансового та матеріально-технічного потенціалу. Метою такого співробітництва є розширення виробництва продукції, що експортується, підвищення її конкурентоспроможності, полегшення процесів її реалізації на зовнішніх ринках. Міжнародне інвестиційне

співробітництво реалізується у формі фінансового лізингу та створенні підприємств за участю іноземних інвесторів.

Науково-технічна співпраця підприємств виявляється у формі технічного обміну як результату міжнародного поділу праці у сфері виробництва та наукової діяльності, а також виконанні наукових досліджень на рекомендованих засадах [14, с.318].

Міжнародна виробнича кооперація підприємств – це взаємодія у конкурентно пов'язаних між собою процесах технологічного поділу праці. Формами такої кооперації можуть бути: надання ліцензій з оплатою продукцією, випущеної за цією ліцензією; постачання виробничих ліній з оплатою виробленої на них продукцією; спільне виробництво на основі спеціалізації; підрядна кооперація.

Валютно-фінансові та кредитні відносини підприємств розглядаються, в першу чергу, як такі, котрі доповнюють зовнішньоекономічні угоди та представляють фінансові зобов'язання, що пов'язані з виконанням платежів або ж являють собою самостійні операції, необхідні для захисту від курсових втрат [15, с.143].

Таким чином, зовнішньоекономічна діяльність підприємств виступає найважливішою складовою розвитку, а також її основною спрямованістю. Для підвищення рівня виробництва та отримання економічних вигод підприємство має здійснювати зовнішньоекономічні торговельні операції. Міжнародні ділові відносини підприємств сприяють підвищенню рівня експорту, що дає можливість збільшити прибуток. На етапі розвитку зовнішньоекономічна діяльність підприємств займає особливе місце. Сьогодні жодне підприємство у світі не може досягти стабільного доходу без здійснення зовнішньоекономічної діяльності. Ця обставина пов'язана з тим, що за останні роки обсяги темпів зростання зовнішньої торгівлі суттєво перевищують темпи зростання внутрішнього товарообігу у багатьох країнах. Основною причиною виступає збільшення світового експорту, а також імпорту товарів та послуг у спільній частині їх виробництва.

1.2 Методичні підходи до оцінювання зовнішньоекономічної діяльності підприємства

Збільшення прибутку, рентабельності, а також нарощення товарообігу – першочергові цілі, котрі ставляться підприємства на щоденній основі. В даному випадку важливо враховувати той факт, що ретельне опрацювання більшої кількості комерційних пропозицій від іноземних дійсних та потенційних партнерів, системного вивчення кон'юнктури ринку, співвідношення результатів і витрат, пошуку вигідних контрагентів, планування зовнішньоекономічної діяльності підлягає оцінці. Важливість оцінки зовнішньоекономічної діяльності підприємства обумовлюється її роллю та значенням для функціонування та подальшого розвитку підприємства.

Обов'язковою умовою прийняття рішення про ведення зовнішньоекономічної діяльності підприємства є її ефективність, котра визначається шляхом зіставлення досягнутого економічного результату з витратами. В умовах інтернаціоналізації бізнесу, нестабільності економічного зростання розвиток зовнішньоекономічної діяльності підприємств визначається вирішенням завдань точної оцінки результативності такої діяльності та підвищення її ефективності.

Основною методикою оцінки зовнішньоекономічної діяльності є методика оцінки її ефективності, котра визначається шляхом зіставлення досягнутого економічного результату із витратами, які несе підприємство для отримання цього результату. Методика оцінки ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємства складається з декількох частин. Насамперед, підприємство аналізує показники, котрі розраховуються за кожної експортної угоди, щоб оцінити її доцільність. Далі проводиться загальна оцінка зовнішньоекономічної діяльності підприємства за період.

Безліч авторів наводить свої системи та показники для оцінки ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємства. До прикладу, О.М.Кравченко вважає

за доцільне розраховувати динаміку появи нових іноземних контрагентів, знаходячи відношення поточного періоду до попереднього [16, с.14]. Однак, більшість авторів схиляється до стандартних виробничих показників ефекту та ефективності зовнішньоекономічної діяльності, паралельно розраховуючи показники її рентабельності.

В основі економічної ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємства лежить поняття ефекту. Економічний ефект – результат, що є різницею між грошовим доходом і витратами на його здійснення. Поняття економічної ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємства є, у загальному вигляді, її результативністю тобто співвідношення між результатом та ресурсами, витраченими на досягнення певних цілей [17, с.119]. Сутність проблематики економічної ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємства лежить у площині збільшення економічних результатів на одиницю витрат.

У ринковій економіці цільова функція діяльності підприємства полягає у позитивному значенні показника прибутковості. Проте, як такий прибуток перестав бути показником ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємства. Сенса ефективності випливає із необхідності постійно максимізувати отриманий прибуток підприємства, при попутній мінімізації витрат на її отримання. Виходячи з цього, кількісним критерієм оцінки ефективності найчастіше використовується рентабельність [18, с.40].

За відсутності загальноприйнятого підходу до аналізу було розроблено безліч напрямів для здійснення аналітичної діяльності та оцінки ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємства, основою яких є унікальна методика, котра базується на сукупності певних дій та заходів. Для аналізу ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємства можливим є використання наступних методик (рис.1.3).

Рисунок 1.3 – Методи оцінювання ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємств

Джерело: систематизовано автором на основі [19, с.150]

До них належать:

- методи детермінованого факторного аналізу (деталізація, порівняння, виняток, узагальнення);
- стандартні методи (статистичне спостереження, угруповання, абсолютні та відносні значення);
- математичні методи (математичне моделювання, математичний аналіз, інтегральний метод, математична статистика, теорія ймовірностей, економічна кібернетика);
- евристичні методи (експертна оцінка, мозковий штурм);
- спеціальні методи (SWOT-аналіз, PEST-аналіз, SNW-аналіз, тощо) [19, с.150].

Кожен із розроблених методів оцінки ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємства має свої характерні особливості. Будь-який із методів найбільш ефективний у тій сфері, для якої він був розроблений. Останнім часом

велику поширеність набули методи з останньої представленої групи. Це пов'язано з умовами сучасної зовнішньоекономічної діяльності, у якій ці методи показують найбільшу ефективність, і навіть дозволяють проводити аналіз як підприємства загалом, так і регіонів, де воно здійснює свою діяльність.

Найбільш простим і найчастіше використовуваним методом оцінки ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємства є розрахунок системи економічних показників, що будуються на основі порівняння досягнутих результатів із витратами на їх досягнення. На рівні підприємств під ефективністю зовнішньоекономічної діяльності часто розуміють ступінь збільшення доходу, що отримується або різниця між результатами та витратами на їхню реалізацію. У зв'язку з цим показники оцінки ефективності можна розділити на такі групи: показники ефекту, що є різницею між доходами і витратами на досягнення, у грошах; показники ефективності, визначені як відношення результатів до витрат на їх досягнення, розраховуються у відносних показниках: частках, відсотках та ін.

У вітчизняній літературі оцінку ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємства пропонується проводити за такими напрямками [20, с.288]:

- оцінка ролі зовнішньоекономічної діяльності у діяльності підприємства (визначення зміни обсягів експорту (імпорту) у натуральному та вартісному вираженні та проведення факторного аналізу їх динаміки, аналіз структури проведених заходів у географічному розрізі, за групами товарів);
- оцінка якості та ступеня виконання зобов'язань щодо зовнішньоторговельних операцій за сумою та фізичним обсягом загалом, за країнами, товарними групами, визначення факторів, що зумовили досягнутий рівень виконання зобов'язань;
- оцінка раціональності витрачання коштів при виконанні зовнішньоекономічних операцій;
- розрахунок абсолютних та відносних показників ефективності експортних (імпортних) операцій;

- аналіз впливу зовнішньоекономічної діяльності на фінансове становище та рентабельність підприємства;
- створення процедур підвищення ефективності зовнішньоекономічної діяльності.

Перед проведенням аналізу ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємства необхідно визначити роль зовнішньоекономічної діяльності, оцінити зміни, напрями та структуру товару експорту та імпорту, оцінити інтенсивність та збалансованість зовнішньоторговельного обороту. Аналіз динаміки здійснюється за допомогою таких показників як темп зростання (Тр), темп приросту (Тпр), абсолютне значення 1% приросту тощо.

Основною метою діяльності підприємства на ринку є отримання максимального прибутку при мінімальних витратах, а досягти такого результату можна тільки прийняттям ефективних управлінських рішень. Економічне обґрунтування прийнятих рішень щодо управління зовнішньоекономічною підприємства здійснюється шляхом розрахунку різноманітних показників. Характеристика відносних показників визначення ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємства наведено в табл.1.2.

Таблиця 1.2 – Показники визначення ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємства

Класифікаційна ознака	Характеристика підходу	Назва показника
За видами зовнішньоекономічної діяльності	Вигідність здійснення певного виду зовнішньоекономічної діяльності	ефективність експорту, імпорту, реекспорту, реімпорту
За ступенем обсягу об'єкта дослідження	ефективність зовнішньоекономічної діяльності загалом на підприємстві	інтегральна ефективність
	ефективність комерційних відносин з окремими зовнішньоторговельними партнерами, ефективність зовнішньоекономічних угод	локальна ефективність
За методами оцінки	ефективність зовнішньоекономічної діяльності, яка підтверджується всією сукупністю показників оцінки	абсолютна ефективність
	ефективність зовнішньоекономічної діяльності, підтверджена вибраним рядом показників оцінки	відносна ефективність

Джерело: систематизовано автором на основі [21, с.63]

Для якісного уявлення чинників формування прибутку та рівня рентабельності необхідно також розглядати структуру витрат під час здійснення зовнішньоекономічної діяльності підприємства. До таких витрат відносяться:

- витрати на виробництво продукції, або собівартість (при експортних операціях);
- витрати на придбання товарів (при імпорتنих операціях);
- експлуатаційні витрати (вартість сировини, енергії, залучення робочої сили) – при купівлі підприємством, наприклад імпортного обладнання для власних потреб;
- транспортні витрати (включаючи витрати на перевезення, вантажно-розвантажувальні роботи та експедиторські послуги);
- митні платежі та збори;
- складські витрати;
- страхові витрати;
- транзакційні витрати (на укладання та обслуговування угод);
- витрати, пов'язані з виконанням платіжно-розрахункових операцій;
- витрати з управління зовнішньоекономічною діяльністю тощо [22, с.30].

Оцінку ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємства необхідно робити під час проведення внутрішньовиробничого аудиту після вивчення аудиторського висновку. Якщо такий висновок є безумовно чи умовно позитивним, проведення аналізу є практично можливим, адже звітність у всіх істотних аспектах об'єктивно відображає фінансово-господарську діяльність підприємства загалом та зовнішньоекономічної зокрема. Якщо ж за аудитом фінансової звітності складено негативний висновок, це означає, що документи недостовірно відбивають діяльність підприємства чи мають суттєві помилки, що зумовлює неможливість аналізу. Перевірка готовності звітності має технічний характер і пов'язана з візуальною перевіркою наявності необхідних звітних форм, реквізитів та підписів на них, а також найпростішою рахунковою перевіркою проміжних підсумків та валюти балансу

[23, с.71]. Щоб оцінити ефективність зовнішньоекономічної діяльності підприємства користуються:

- офіційною бухгалтерською звітністю;
- управлінським обліком;
- внутрішньою інформацією підприємства за кожною експортною позицією, станом технологічних процесів та виробництва, рівнем кваліфікації персоналу, ступенем зносу основних фондів тощо;
- зовнішньою інформацією про цінність товару для споживача, щодо оновлення асортименту, частку товару на ринках окремих країн, збутову мережу, рівень сервісного обслуговування тощо.

Таким чином, на сьогоднішній день певного стандартизованого методу оцінки ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємства немає [24, с.139].

Після вирішення всіх супутніх проблем та проведення аналізу ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємства відповідно до обраної методики, яка повністю відповідає цілям та завданням аналізу, відбувається формування результатів у спеціальній формі, що дає вичерпну інформацію про зовнішньоекономічну діяльність [25, с.80]. Це дозволить скласти план, за яким здійснюватиме діяльність підприємство або ж будуть проведені заходи, спрямовані на коригування діяльності, що вже здійснюється. Результатом виконання комплексу дій буде покращення зовнішньоекономічної діяльності підприємства, підвищення її ефективності та досягнення найкращих результатів, що позитивно позначиться на загальній ситуації в країні.

Таким чином, оцінюючи ефективність зовнішньоекономічної діяльності підприємства прийнято звертатися до наступних загальних методів: факторним, евристичним, математичним. Евристичні – не відрізняються точністю, а факторні – трудомісткі. Найбільш поширеними є математичні методи оцінки, що включають набір простих, розрахунків, показників, до яких можна віднести: економічні

показники ефекту та економічної ефективності зовнішньоторговельної діяльності. Більш широкими за своїм застосуванням є показники рентабельності, вони є відмінним доповненням до вищезгаданих показників.

1.3 Фактори підвищення ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємства

Управління зовнішньоекономічної діяльністю виявляється всередині підприємства, воно взаємопов'язане з процесами, котрі відбуваються на підприємстві, і перебуває з ними у взаємодії та взаєморозвитку. Система управління зовнішньоекономічної діяльністю інтегрується в загальну систему управління підприємством, що, в свою чергу, забезпечує динамічність, гнучкість, безперервний розвиток, узгодженість формальних та неформальних відносин.

Система управління зовнішньоекономічної діяльністю є лише одним із факторів, що сприяють успішності діяльності та прибутковості підприємства при роботі на зовнішніх ринках. Вкрай важливі елементи – це сам продукт, його ціна, якість, що використовуються при його виробництві технології, рівень професіоналізму працівників виробництва, служб продажу тощо [26, с.33]. Незалежно від організаційної структури, кваліфікованості персоналу та оснащеності технічними засобами, ресурсами, що вкладаються у розвиток зовнішньоекономічної діяльності, без наявності конкурентоспроможної продукції, неможливо отримати позитивний результат. За відсутності цієї важливої умови можна лише домогтися разових поставок, при ризику втрати ділової репутації.

Зовнішньоекономічна діяльність підприємства спрямована на залучення інвесторів та перебування партнерів серед іноземних компаній. Це дає підприємству низку переваг, таких як розширення ринків збуту та реалізації своєї продукції, участь

у міжнародному поділі праці та міжнародної спеціалізації та кооперації виробництва.

Існує низка факторів, що впливають на розвиток зовнішньоекономічної діяльності підприємства (рис.1.4).

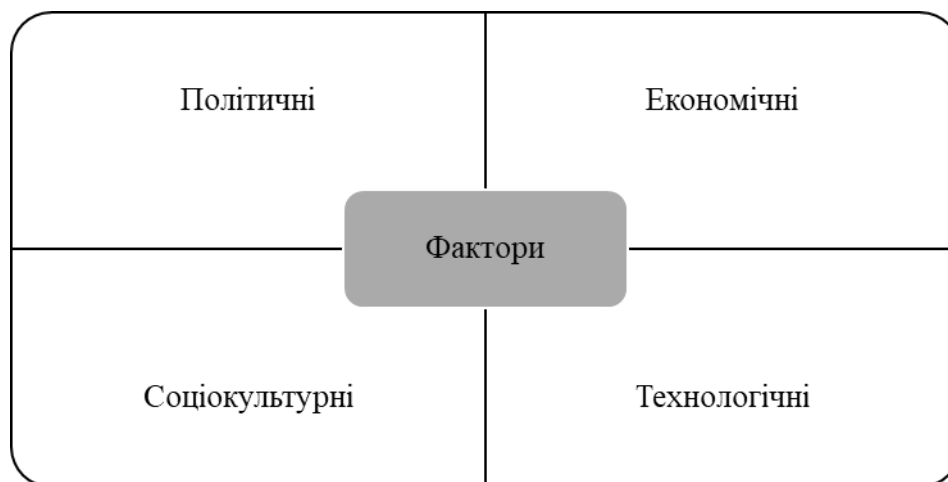

Рисунок 1.4 – Фактори, що впливають на розвиток зовнішньоекономічної діяльності підприємств

Джерело: систематизовано автором на основі [27-28]

Розглянемо їх детальніше. Політичні фактори мають значний вплив на регулювання зовнішньоекономічної діяльності підприємств, особливо це залежить від військових конфліктів та обмежень. Підприємство має планувати свою політику, залежно від законодавства країни базування та приймаючої країни. До політичних факторів відносять зовнішню політику країни, в якій розташована юрисдикція компанії, входження/вихід країни в різні спілки та організації, рівень впливу держави на інвестиційні процеси, ставлення держави до іноземного капіталу, податкова політика тощо [27, с.71]. Економічні чинники: динаміка ВВП, інфляція, рівень безробіття, курс валют, рівень конкуренції, темпи економічного зростання, тощо – впливають на купівельну спроможність громадян та структуру споживання продукції підприємства на зовнішньому ринку. Соціальні чинники, що впливають ведення зовнішньоекономічної діяльності підприємства, охоплюють рівень життя населення, структуру соціальних груп, розподіл споживчих переваг, розподіл вікової

та гендерної структури суспільства, кваліфікацію кадрів, рівень освіти населення. Технологічні чинники – це науково-технічні інновації на світовому ринку, котрі впливають на тенденції розвитку виробництва та використання нових технологій. До них відносять зміни в патентному законодавстві та індустрії, наукові відкриття, вплив інтернету та мобільних технологій на економіку та її окремі галузі [28, с.324].

Існує низка інших факторів, котрі впливають на розвиток зовнішньоекономічної діяльності підприємств:

1) нерівномірність розвитку країн світу – кожна країна має рівень розвитку, структуру економіки, спеціалізацію виробництва;

2) відмінності у людських, фінансових, трудових ресурсах – виділяються країни з надмірними трудовими ресурсами, і країни, що потребують додаткового припливу робочої сили;

3) характер політичних відносин – наявність дружніх відносин сприяє зміцненню політичних зв'язків, розвитку зовнішньої торгівлі;

4) різний рівень науково-технічного розвитку – постійний обмін вченими, студентами, технологіями сприяє обміну інформацією, збагаченню досвіду, набуттю навичок, що сприяють розвитку зовнішньоекономічної діяльності;

5) специфіка географічного положення, природних та кліматичних умов – розвиток зовнішньоекономічної діяльності обумовлений подальшим інтенсивним, раціональним обміном результатами праці, зміцненням зв'язків, продуктивним функціонуванням транснаціональних корпорацій тощо [29, с.71].

Обов'язковою умовою здійснення зовнішньоторговельної діяльності підприємства є виконання низки операцій, пов'язані із забезпеченням просування товару від продавця до покупця. Серед яких можна виділити: транспортні, страхові, транспортно-експедиторські операції, пов'язані з веденням міжнародних розрахунків. Істотний вплив на якість цих операцій у сучасних умовах надає процес цифровізації. Отже, зовнішньоторговельні операції є частиною великого економічного, валютно-фінансового, правового та цифрового комплексу.

Під час здійснення зовнішньоекономічної діяльності підприємство також може зіткнутися з низкою ризиків: економічними, політичними, соціальними, організаційними. Щоб уникнути великих втрат, компанія має раціонально вести політику управління ризиками зовнішньоекономічної діяльності. Важливим аспектом розвитку на зовнішньому ринку є планування зовнішньоекономічної діяльності підприємства, що є частиною його внутрішнього плану [30, с.60]. Планування зовнішньоекономічної діяльності включає показники з експорту з розбивкою по товарах та видах послуг, по країнах та регіонах у грошовому та фізичному вираженні на певний період. Планування зовнішньоекономічної діяльності ґрунтується на маркетингових стратегіях підприємства, що сприяють визначенню напрямів розширення, методів роботи на зовнішніх ринках та умовах міжнародної конкуренції. Наявність стійкої корпоративної інформаційної системи, котра передбачає планування зовнішньоекономічної діяльності підприємства, дозволяє швидко реагувати на зміни умов зовнішньоторговельного ринку. Планування полягає в аналізі умов зовнішнього ринку, виборі довгострокових цілей підприємства, виборі альтернатив.

В цілому можна виділити такі напрями підвищення ефективності зовнішньоекономічної діяльності вітчизняних підприємств:

1. Підвищення кваліфікації персоналу: з професійною командою вирішення проблем підвищення ефективності зовнішньоекономічної діяльності здійснюється набагато швидше та якісніше.

2. Зниження витрат. Перш за все – це платежі за товар постачальнику, який імпортується. Партнерські відносини виникають між компаніями за тривалої співпраці, коли можна говорити про повне взаєморозуміння та відкритість відносин. Основа таких відносин – міжнародний контракт, в якому здійснюється фіксація всіх можливих варіантів розвитку відносин, та визначено перспективу співробітництва для кожної сторони міжнародного контракту. У такому разі може йтися про зниження платежів, у разі розвитку добрих партнерських відносин та збільшення

обсягу імпорتنих поставок. Зменшити вартість товару можна також за допомогою зміни іноземного постачальника, але тоді необхідно постійно досліджувати міжнародний ринок щодо появи нових потенційних партнерів [31, с.57]. Сюди віднесемо і зниження витрат на транспортування: при імпорті чи експорті продукції ці моменти є дуже важливими статтями витрат. Щоб знизити витрати на доставку вантажу, необхідно розробити оптимальну схему доставки, розглянути всі можливі варіанти, а також отримати від перевізника, експедитора і страхової компанії кращу ціну.

3. Якісне митне оформлення. В даному випадку варто звернутися до послуг спеціалізованих компаній, брокерів, котрі мають досвід митного оформлення, оперативно і якісно проведуть митні операції. Досвід показує, що співпраця з компанією з довгою позитивною історією знімає ризики перевірок як на митниці, так і інших контролюючих органів. Зникає потреба у реєстрації, акредитаціях тощо. Додаткові переваги: одна ключова особа контролює всі етапи правочину, що не дозволяє спотворювати зміст інформації; напрацьовані вантажопотоки [33, с.128].

4. Впровадження окремого відділу, що буде займатись виключно зовнішньоекономічною діяльністю [32, с.13].

5. Страхування. В сучасних умовах розвитку світової економіки у процесі здійснення зовнішньоекономічної діяльності підприємства стикаються з багатьма ризиками, що мають різні причини виникнення. Для відшкодування можливих збитків у разі впливу зовнішньоекономічних ризиків використовують страхові послуги. Страхування ризиків зовнішньоекономічної діяльності ґрунтується на нормах міжнародного страхового законодавства, які у свою чергу є загальновизнаними під час здійснення зовнішньоекономічної діяльності та укладання зовнішньоекономічних контрактів. Істотною особливістю страхування зовнішньоекономічної діяльності є і те, що для його проведення необхідне дотримання певних умов як на стадії ліцензування тих чи інших видів страхового захисту, так і під час їх проведення. Нині страхування зовнішньоекономічної

діяльності підприємств є невід'ємною частиною проведення зовнішньоторговельних угод.

Таким чином, сферу зовнішньоекономічної діяльності вітчизняних підприємств наразі можна охарактеризувати як складну та мінливу. Це можна пов'язати з багатьма чинниками, йдеться про військову агресію на території України; падіння рівня виробництва; низький рівень конкурентоспроможності продукції; хронічну нестачу коштів у підприємств. Але, незважаючи на ситуацію, що склалася, у вітчизняних підприємств є всі передумови до подальшого розвитку та підвищення ефективності зовнішньоекономічної діяльності.

РОЗДІЛ 2

ЕКОНОМІЧНА ДІАГНОСТИКА ТОВ «Е&Е КЕЙБЛ СОЛЮШНЗ» ТА ОЦІНКА ЙОГО ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

2.1 Загальна характеристика середовища діяльності ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз»

ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» – сучасний розробник комунікаційної продукції, вендінгового обладнання та електронних модулів. ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» створене 15 березня 2004 року за адресою Київська обл., село Капітанівка, вулиця Фонтанна, буд.47.

Місія ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» – просування прогресивних технологій, котрі розширюють горизонти розвитку суспільства і надають реальну свободу вибору кожному його члену в своєму розвитку.

Мета ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» полягає в наступному: створення передумов до якісного зрушення у вітчизняному бізнесі електроніки, котрий стає мотором розвитку загальнонаціональної економіки, пропонуючи нові послуги і можливості, що суттєво впливають на продуктивність бізнес-діяльності всіх вітчизняних галузей.

Види економічної діяльності за КВЕД ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз»:

- 27.32 Виробництво інших видів електронних і електричних проводів і кабелів (основний);
- 26.60 Виробництво радіологічного, електромедичного й електротерапевтичного устаткування;
- 27.90 Виробництво іншого електричного устаткування;
- 62.02 Консультування з питань інформатизації;
- 46.69 Оптова торгівля іншими машинами й устаткуванням;

- 72.19 Дослідження й експериментальні розробки у сфері інших природничих і технічних наук.

Підприємство ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» має лінійно-функціональну структуру, представлену на рис.2.1.

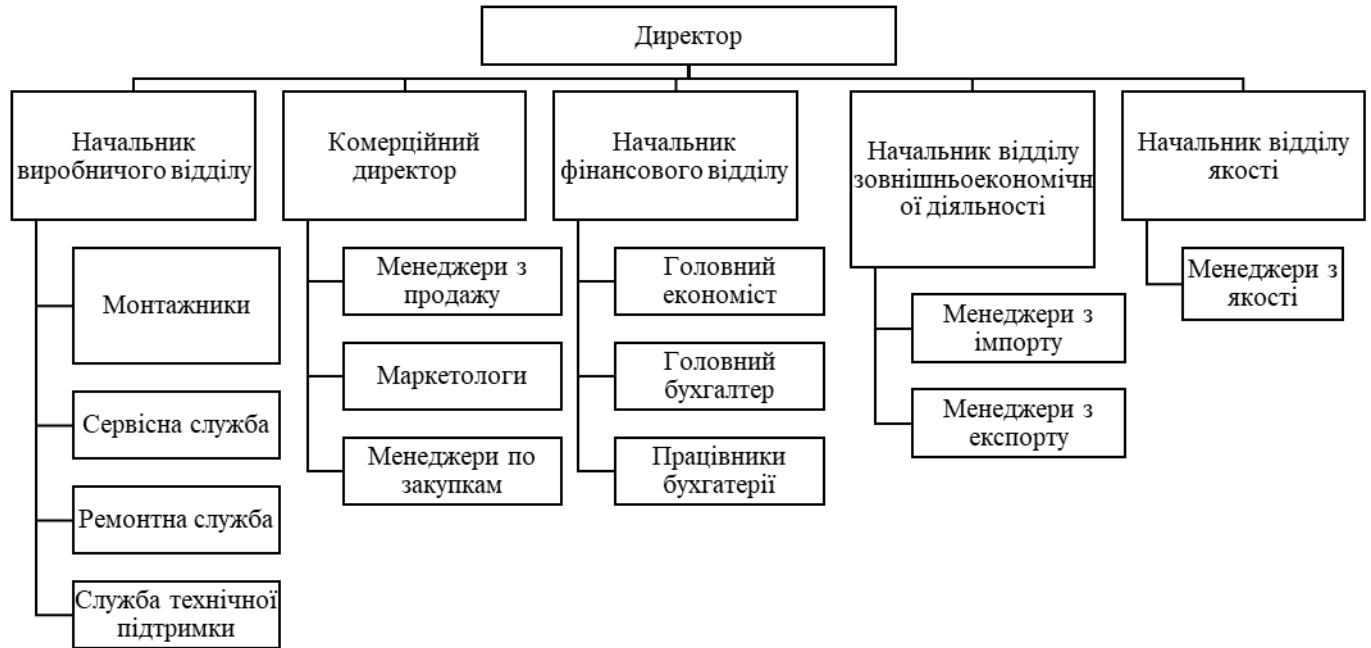

Рисунок 2.1 – Організаційна структура ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз»

Джерело: систематизовано автором на основі [34]

Лінійно-функціональна організаційна структура ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» являє собою комбінацію лінійної та функціональної структур. В такій організаційній структурі ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» лінійні ланки приймають рішення, а функціональні – допомагають готувати ці рішення, заходи, плани для прийняття управлінських рішень. До переваг лінійно-функціональної організаційної структури ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» віднесемо: поєднання переваг лінійних та функціональних структур; персональна відповідальність керівників за результати діяльності; оперативне прийняття рішень; забезпечення швидкого здійснення рішень завдяки ієрархічності; професійне вирішення завдань. При цьому, до недоліків лінійно-функціональної організаційної структури ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» віднесемо: складність регулювання відношень лінійних і функціональних керівників;

дублювання управлінських функцій; збільшується потік інформації, котрий спричиняє перевантаження керівників; надходження недостовірної інформації від функціональних керівників до лінійних [35, с.186].

Для дослідження зовнішнього оточення підприємства ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» був обраний PEST-аналіз – інструмент аналізу, що використовується для оцінки впливу ринкових і споживчих трендів на продажі і прибуток компанії і дозволяє виявити можливості і загрози по відношенню до аналізованого об'єкта. PEST-аналіз ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» робиться на основі тенденцій і прогнозування зовнішнього середовища протягом трьох наступних років (табл.2.1).

Таблиця 2.1 – PEST-аналіз ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз»

Р – Політичні	Е – Економічні
1) Тісна співпраця з іншими країнами – сприяє розширенню партнерських відносин 2) Зміна законодавства – зростання митних ставок може призвести до збільшення витрат і зростання цін 3) Продовження військових дій – закриття кордонів, зростання цін, труднощі з придбанням імпортного устаткування і матеріалів	1) Попит на товари – матеріали високої якості користуються постійним попитом 2) Рівень інфляції – подорожчання устаткування і матеріалів 3) Девальвація гривні – подорожчання імпортного устаткування і матеріалів
S – Соціальні	T – Технологічні
1) Зростання мобільності населення внаслідок війни – відтік кваліфікованого персоналу	1) Спеціалізовані технології – необхідність використання спеціалізованих технологій призводить до додаткових витрат 2) Поява нових схем і методів організації виробничих процесів 3) Розвиток програмного забезпечення – не встигає стежити за останніми новинками в цій галузі

Джерело: систематизовано автором на основі [34]

Найсуттєвіший вплив на розвиток ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» наразі мають саме політичні фактори, адже військові дії на території нашої країни суттєво вплинули на діяльність усіх підприємств. Село Капітанівка, де базується основне

виробництво ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз», з початку війни знаходилося в зоні бойових дій, що позначилось на частковому руйнуванні виробничих потужностей.

Найбільш важливі фактори розвитку діяльності підприємства ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» проявляються в технологічній сфері, що зумовлено виробничою діяльністю компанії і є наслідком прагнення до постійного вдосконалення бізнес-процесів організації. Єдина істотна загроза даної сфери – постійний розвиток програмного забезпечення. Підприємство не встигає стежити за останніми новинками в цій галузі і тому втрачає великі можливості в підвищенні ефективності діяльності. ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» слід сфокусуватися на рішенні і мінімізації впливу негативних сторін зовнішнього середовища, водночас не втрачаючи і примножуючи свої переваги. Для дослідження внутрішнього середовища ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» проведемо його фінансово-економічний аналіз. Одним із методів аналізу результатів діяльності ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» є горизонтальний аналіз бухгалтерського балансу, що є певним порівнянням матеріальних даних підприємства за певний період часу [36, с.210]. Проведемо горизонтальний аналіз активів ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» (табл.2.2).

Таблиця 2.2 – Горизонтальний аналіз активів ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» за 2019-2021 рр.

Актив	2019 р., тис грн	2020 р., тис грн	2021 р., тис грн	Абсолютний приріст 2021/2019 рр., тис грн	Темп приросту 2021/2019 рр., %
I. Необоротні активи					
Нематеріальні активи	18	167	200	181	988,22
Незавершені капітальні інвестиції	0	0	1250	-	-
Основні засоби	1 469	2 039	1 330	-139	-9,45
Довгострокова дебіторська заборгованість	0	0	600	-	-
Відстрочені податкові активи	45	56	55	10	21,36
Усього за розділом I	1 532	2 262	3 435	1902	124,09
II. Оборотні активи					
Запаси	9 169	18 653	8 529	-640	-6,98
Виробничі запаси	7 856	13 153	7 101	-755	-9,6
Незавершене виробництво	942	1 534	607	-335	-35,64
Готова продукція	319	3 933	796	478	149,92
Товари	52	33	24	-28	-54,07
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	4 634	15 737	4 128	-506	-10,9

Закінчення табл.2.2

Актив	2019 р., тис грн	2020 р., тис грн	2021 р., тис грн	Абсолютний приріст 2021/2019 рр., тис грн	Темп приросту 2021/2019 рр., %
Дебіторська заборгованість за розрахунками:	233	164	2 789	2556	1095,2
за виданими авансами					
з бюджетом	2 208	9 814	1 089	-1119	-50,69
Інша поточна дебіторська заборгованість	70	44	203	133	188,23
Гроші та їх еквіваленти	10 317	6 709	21 492	11175	108,32
Витрати майбутніх періодів	13	18	21	8	59,79
Інші оборотні активи	10	14	7	-3	-43,66
Усього за розділом II	26 654	51 152	38 255	11602	43,52
Баланс	28 186	53 415	41 690	13504	47,92

Джерело: систематизовано автором на основі [34]

Відповідно до табл.2.2 можна зробити такі висновки: в 2021 році по відношенню до 2019 року відбулося зростання загальної вартості майна ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» майже на 50% – валюта балансу за досліджуваний період зросла на 13504 тис.грн. або 47,92%. Оборотні активи ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» зросли за досліджуваний період більшою мірою, ніж необоротні. В 2021 році в порівнянні з 2019 роком відбулися наступні зміни:

- необоротні активи в загальному зросли на 1902 тис.грн. або 124,09% за рахунок зростання обсягів нематеріальних активів (на 181 тис.грн. або 988,22%) та вкладання коштів підприємства в незавершені капітальні інвестиції та довгострокову дебіторську заборгованість. Вартість основних засобів скоротилася на 139 тис.грн. або 9,45%, що викликано значним списанням амортизації;
- оборотні активи в загальному зросли на 11602 тис.грн. або 43,52% за рахунок зростання обсягів готової продукції (на 478 тис. грн. або 149,92%); дебіторської заборгованості за виданими авансами (на 2556 тис.грн. або 1095,2%); грошових коштів (на 21492 тис.грн. або 108,32%). Найзначніше у відносному вираженні знизилася залишки товарів (на 28 тис.грн. або 54%), що негативно позначилося на фінансовому стані ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз», так як зниження відбулося не тільки за рахунок прискорення реалізації, а також за рахунок зниження

замовлень. Спостерігається також зниження дебіторської заборгованості за продукцію (на 506 тис.грн. або 10,9%), що свідчить про покращення стану розрахунків з покупцями. З іншого боку з огляду на те, що дебіторська заборгованість непрострочена і підприємство має платоспроможних дебіторів, заборгованість вказує на майбутнє надходження грошових коштів.

Вертикальний аналіз бухгалтерського балансу ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» дає подання фінансового звіту як відносних показників – це дозволяє побачити питому вагу кожної статті балансу у його загальному підсумку [36, с.211]. Проведемо вертикальний аналіз активів ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» за 2019-2021 роки (табл.2.3).

Таблиця 2.3 – Вертикальний аналіз активів ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» за 2019-2021 рр.

Актив	2019 р., тис грн	Частка 2019 р., %	2020 р., тис грн	Частка 2020 р., %	2021 р., тис грн	Частка 2021 р., %
I. Необоротні активи						
Нематеріальні активи	18	0,07	167	0,31	200	0,48
Незавершені капітальні інвестиції	0	0	0	0	1250	3
Основні засоби	1 469	5,21	2 039	3,82	1 331	3,19
Довгострокова дебіторська заборгованість	0	0	0	0	600	1,44
Відстрочені податкові активи	45	0,16	56	0,11	55	0,13
Усього за розділом I	1 533	5,44	2 262	4,24	3 435	8,24
II. Оборотні активи						
Запаси	9 169	32,53	18 653	34,92	8 529	20,47
Виробничі запаси	7 856	27,87	13 153	24,62	7 101	17,05
Незавершене виробництво	942	3,34	1 534	2,87	607	1,46
Готова продукція	319	1,13	3 933	7,36	796	1,92
Товари	52	0,19	33	0,06	24	0,06
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	4 634	16,44	15 737	29,46	4 128	9,91
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	233	0,83	164	0,31	2 789	6,7
з бюджетом	2 208	7,83	9 814	18,37	1 089	2,62
Інша поточна дебіторська заборгованість	2 208	0,25	9 814	0,08	1 089	0,47
Гроші та їх еквіваленти	70	36,60	44	12,56	203	51,54
Рахунки в банках	10 317	36,60	6 709	12,56	21 492	37,13
Витрати майбутніх періодів	10 317	0,05	6 709	0,03	15 475	0,06
Інші оборотні активи	13	0,04	18	0,03	21	0,02
Усього за розділом II	10	94,56	14	95,76	7	91,74
Баланс	26 654	100,00	51 152	100,00	38 255	100,00

Джерело: систематизовано автором на основі [34]

Відповідно до табл.2.3 можна зазначити, що у загальній структурі активів ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» оборотні активи займають найбільшу питому вагу, частка яких скоротилась з 94,56% в 2019 році до 91,74% в 2021 році. Частка необоротних активів, в свою чергу, зросла з 5,44; в 2019 році до 8,24% в 2021 році. Варто відмітити, що зайве відволікання коштів призводить до неефективного використання оборотного капіталу ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз», зниження цього показника робить позитивний вплив на його фінансовий стан.

Проведемо горизонтальний аналіз пасивів ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» за 2019-2021 роки (табл.2.4).

Таблиця 2.4 – Горизонтальний аналіз пасивів ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» за 2019-2021 рр.

Пасив	2019 р., тис грн	2020 р., тис грн	2021 р., тис грн	Абсолютний приріст 2021/2019 рр., тис грн	Темп приросту 2021/2019 рр., %
I. Власний капітал					
Зареєстрований (пайовий) капітал	21	21	21	0	0,00
Резервний капітал	5	5	5	0	0,00
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	24 692	37 019	38 523	13831	56,03
Усього за розділом I	24 717	37 045	38 549	13831	55,97
III. Поточні зобов'язання і забезпечення					
Поточна кредиторська заборгованість за:					
товари, роботи, послуги	2 266	13 687	518	-1748	-77,14
розрахунками з бюджетом	471	931	389	-82	-17,48
у тому числі з податку на прибуток	471	931	389	-82	-17,48
розрахунками з оплати праці	30	8	6	-24	-79,12
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1	19	15	13	882,22
Поточні забезпечення	688	1 722	1 681	992	144,24
Інші поточні зобов'язання	12	3	533	521	4302,15
Усього за розділом III	3 469	16 370	3 141	-328	-9,46
Баланс	28 186	53 415	41 690	13504	47,92

Джерело: систематизовано автором на основі [34]

Відповідно до табл.2.4 можна зазначити, що в 2021 році в порівнянні з 2019 роком відбулися наступні зміни:

- зростання вартості пасивів ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» викликано зростанням власного капіталу на 13831 тис.грн. або 55,97%. При цьому, значне зростання

власного капіталу зумовлено саме зростанням нерозподіленого прибутку на 56,03%. Статутний капітал ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» за досліджуваний період не змінився;

- довгострокових зобов'язань і забезпечень на ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» за досліджуваний період не було;
- поточні зобов'язання і забезпечення, в свою чергу, скоротились на 328 тис.грн. або 9,46%. У складі кредиторської заборгованості відбулося зниження заборгованості перед постачальниками на 1748 тис.грн. або 77,14%. Скоротилась також заборгованість з оплати праці на 79,12% – внаслідок цього відбувається скорочення заборгованості перед позабюджетними і податковими фондами. Варто також зазначити, що всі заборгованості ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» є поточними і своєчасно погашаються.

Проведемо вертикальний аналіз пасивів ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» за 2019-2021 роки (табл.2.5).

Таблиця 2.5 – Вертикальний аналіз пасивів ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» за 2019-2021 рр.

Пасив	2019 р. , тис грн	Частка 2019 р., %	2020 р. , тис грн	Частка 2020 р., %	2021 р. , тис грн	Частка 2021 р., %
I. Власний капітал						
Зареєстрований (пайовий) капітал	21	0,07	21	0,04	21	0,04
Резервний капітал	5	0,02	5	0,01	5	0,03
Нерозподілений прибуток	24 692	87,60	37 019	69,31	38 523	92,41
Усього за розділом I	24 717	87,69	37 045	69,35	38 549	92,48
III. Поточні зобов'язання і забезпечення						
Поточна кредиторська заборгованість за:						
товари, роботи, послуги	2 266	8,04	13 687	25,62	518	1,25
розрахунками з бюджетом	471	1,67	931	1,74	389	0,94
у тому числі з податку на прибуток	471	1,67	931	1,74	389	0,94
розрахунками з оплати праці	30	0,11	8	0,01	6	0,03
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1	0,01	19	0,04	15	0,04
Поточні забезпечення	688	2,44	1 722	3,22	1 681	4,04
Інші поточні зобов'язання	12	0,04	3	0,01	533	1,29
Усього за розділом III	3 469	12,31	16 370	30,65	3 141	7,54
Баланс	28 186	100,00	53 415	100,00	41 690	100,00

Джерело: систематизовано автором на основі [34]

Відповідно до табл.2.5 можна зазначити, що у 2021 році в порівнянні з 2019 роком відбулися наступні зміни:

- частка власного капіталу ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» зросла з 87,69% в 2019 році до 92,48% в 2021 році, в основному, за рахунок значного зростання нерозподіленого прибутку;
- частка поточних зобов'язань скоротилась з 12,31% в 2019 році до 7,54% в 2021 році, що є позитивною тенденцією, адже може призвести до зростання ліквідності та підвищення платоспроможності ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз».

Аналіз результатів діяльності ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» за 2019-2021 роки представлений в табл.2.6.

Таблиця 2.6 – Показники для аналізу результатів діяльності ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» за 2019-2021 рр.

Стаття	2019 р., тис грн	2020 р., тис грн	2021 р., тис грн	Абсолютний приріст 2021/2019 рр., тис грн	Темп приросту 2021/2019 рр., %
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	65 627	90 894	105 572	39945	60,88
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	49 858	68 951	85 245	35 387	70,99
Валовий прибуток	15 769	21 943	20 327	4558	28,91
Інші операційні доходи	12 723	4 358	7 810	-4913	-38,63
Адміністративні витрати	4 478	6 238	7 350	2 872	64,15
Витрати на збут	790	941	1 121	331	41,91
Інші операційні витрати	12 103	4 277	9 646	-2 457	-20,31
Фінансовий результат від операційної діяльності	11 121	14 845	10 020	-1101	-9,91
Інші доходи	1	169	1	1	124900,00
Фінансовий результат до оподаткування	11 122	15 059	9 616	-1506	-13,55
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2 020	2 731	1 742	-278	-13,77
Чистий прибуток	9 102	12 328	7 874	-1228	-13,50

Джерело: систематизовано автором на основі [34]

Відповідно до табл.2.6 можна зазначити, що у 2021 році в порівнянні з 2019 роком відбулися наступні зміни:

- чистий дохід від реалізації продукції ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» зріс на 39945 тис грн або на 60,88% і в 2021 році становив 105572 тис грн;

- собівартість реалізованої продукції ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» зросла на 35387 тис грн або на 70,98% і на кінець 2021 року становила 85245 тис грн;
- валовий прибуток ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз», в свою чергу, зріс на 28,9% до 20327 тис грн;
- за рахунок значного зростання адміністративних витрат (на 2872 тис.грн. або 64,15%) та витрат на збут (331 тис.грн. або 41,91%), чистий прибуток скоротився на 1228 тис.грн. або 13,49% і в 2021 році становив 7874 тис грн.

В сучасних умовах діяльність ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» виступає предметом уваги широкого кола учасників ринкових відносин, що зацікавлені в результатах його функціонування. Для того щоб забезпечувати розвиток ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз», управлінському персоналу необхідно вміти реально оцінювати фінансовий стан і існуючих потенційних конкурентів. Аналіз ліквідності відіграє важливу роль в оцінці фінансового стану ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз», оскільки дозволяє виявити, чи достатньо в нього коштів для розрахунку за борговими зобов'язаннями [37, с.38]. Розрахуємо коефіцієнти ліквідності ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» за 2019-2021 роки (табл.2.7).

Таблиця 2.7 – Коефіцієнти ліквідності ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» за 2019-2021 рр.

Показник	Нормативне значення	2019 р.	2020 р.	2021 р.	Зміна 2021/2019 рр.
Коефіцієнт загальної ліквідності	>1	7,68	3,12	12,19	4,51
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,6-0,8	5,04	1,99	9,47	4,43
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,1	2,97	0,41	6,85	3,88
Коефіцієнт платоспроможності		7,68	3,12	12,19	4,51

Джерело: систематизовано автором на основі [34]

Відповідно до табл.2.7 бачимо, що коефіцієнт загальної ліквідності ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» в 2021 році склав 12,19, тобто 1 гривня короткострокових пасивів покривалась 12,19 грн оборотних активів, що вище нормативного значення. В динаміці з 2019 по 2021 роки коефіцієнт загальної

ліквідності стрімко зростає, що свідчить про зростання ліквідності ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» та його здатності до покриття поточних зобов'язань. Коефіцієнт швидкої ліквідності ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» в 2021 році склав 9,47, що вище нормативного значення, а отже підприємство володіє достатніми фінансовими можливостями для покриття своїх боргів. Коефіцієнт абсолютної ліквідності ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» в 2021 році склав 6,85, тобто на кожну гривню короткострокових зобов'язань підприємства є готівкові кошти, що в сумі приблизно досягає 7 грн. Коефіцієнти вище нормативного значення, що свідчить про достатню кількість готівки та інших активів, які можна легко перетворити на грошові кошти задля погашення поточної заборгованості.

Прибуток ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» за досліджуваний період показує абсолютну величину грошової маси, отриману у вигляді кінцевого доходу, але він не характеризує ефективність авансованих для цього активів. Ефективність використання ресурсів ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» характеризується показниками рентабельності [38, с.134]. Розрахуємо показники рентабельності ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» за 2019-2021 роки (табл.2.8).

Таблиця 2.8 – Коефіцієнти рентабельності ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» за 2019-2021 рр.

Показник	2019 р., %	2020 р., %	2021 р., %	Зміна 2021/2019 рр., п.п.
Рентабельність діяльності	13,87	13,56	7,46	-6,41
Рентабельність активів	32,29	23,08	18,89	-13,41
Рентабельність власного капіталу	36,82	33,28	20,43	-16,40

Джерело: систематизовано автором на основі [34]

Відповідно до табл.2.8 можна зробити такі висновки: показники рентабельності ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» є високими, хоча за досліджуваний період стрімко падають. Така динаміка показників рентабельності зумовлена скороченням чистого прибутку та нарощенням суми активів та власного капіталу.

На сьогоднішній день продукція ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» користується попитом у багатьох галузях вітчизняної економіки. ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» прагне зав'язати партнерські відносини із багатьма замовниками і вважає, що головну роль в цьому відіграє персонал. Тому проведемо аналіз чисельності персоналу підприємства. Забезпеченість ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» працівниками вивчається шляхом зіставлення чисельності працівників за звітний і попередні періоди. При аналізі використовується табл.2.9.

Таблиця 2.9 – Структура середньооблікової чисельності працівників ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» за 2019-2021 рр.

Категорії персоналу	2019 р.		2020 р.		2021 р.		Зміна питомої ваги в порівнянні, %	
	Ос.	%	Ос.	%	Ос.	%	з 2019 роком	з 2020 роком
Всього	241	100	237	100	250	100	3,73	5,5
у тому числі основний вид діяльності	226	93,8	215	90,7	232	92,8	2,7	7,9
з них	5	2,1	5	2,1	5	2	0,0	0,0
- Керівники								
- Фахівці	12	5,0	10	4,2	6	2,4	-50,0	-40,0
- Технічних службовців	34	14,1	31	13,1	32	12,8	-5,9	3,2
- Робочі	175	72,6	169	71,3	189	75,6	8,0	11,8
не основна діяльність	15	6,2	22	9,3	18	7,2	20,0	-18,2

Джерело: систематизовано автором на основі [34]

Відповідно до табл.2.9 можна зробити такі висновки: в організації найбільшу питому вагу в загальній чисельності працівників мають робочі. Питома вага в загальній чисельності збільшилась в 2021 порівняно з 2020. Також слід зазначити що питома вага керівників не змінюється. У цілому відхилення у структурі ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» у порівнянні з минулим періодом незначне.

Таким чином, провівши аналіз діяльності підприємства ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» і розібравши архітектуру бізнесу, було виділено наступне: в цілому фінансовий стан ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» за 2019-2021 роки задовільний. Серед незаперечних конкурентних переваг ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз», котрі дали йому можливість набути партнерів у

багатьох регіонах України та за кордоном, варто звернути увагу на наступні: кадрові працівники найвищого рівня кваліфікації та наявність сучасного високотехнологічного обладнання гарантують випуск продукції, що відповідає міжнародним стандартам якості; ефективна організація праці дозволяє мінімізувати витрати за найкоротших термінів виконання замовлення; географічна близькість до сировинних ресурсів; довгострокові взаємовигідні відносини з виробниками комплектуючих забезпечують швидкість і оптимальні ціни поставок.

2.2 Аналіз зовнішньоекономічної діяльності ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз»

Однією з найважливіших сфер діяльності підприємства ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» на сучасному етапі є зовнішньоекономічна діяльність. Аналізоване підприємство ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» здійснює взаємодію у процесі своєї комерційної діяльності не лише з резидентами (постачальниками, посередниками, сторонніми організаціями, споживачами), а також взаємодіє на зовнішньому, міжнародному ринку. Зміст зовнішньоекономічної діяльності ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» розкривається через механізм її управління, що включає цілі, завдання, функції керування, принципи, на яких ґрунтується управління, конкретну структуру етапів управління.

Цілі управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» включають встановлення контактів із потенційними партнерами зі зовнішньоекономічних операцій; організацію роботи з реалізації продукції; використання найефективніших способів виходу на зовнішній ринок. Основними завданнями управління зовнішньоекономічною діяльністю ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» є:

- проведення маркетингових досліджень ринків збуту продукції за кордоном;

- організація договірних відносин із закордонними замовниками напряду; організація договірних відносин за непрямим експортом;
- проведення постійної роботи з постачальниками та споживачами імпортованої та експортованої продукції з метою покращення їхньої якості;
- здійснення ліцензування та декларування вантажів; організація забезпечення реалізації експортними замовленнями разом з іншими службами підприємства;
- організація комунікаційного супроводу продукції; організація підвищення кваліфікації працівників підприємства.

Відділ зовнішньоекономічних відносин є самостійним структурним підрозділом ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» та підпорядковується безпосередньо директору. Очолює відділ зовнішньоекономічних відносин начальник відділу, який призначається на посаду та звільняється директором ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз». Основними функціями відділу зовнішньоекономічних відносин ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» є:

- планування – передбачає розробку планів реалізації експортної продукції, валютних потоків (доходів та витрат);
- організація – полягає у виборі оптимальних організаційних структур управління;
- координація – коригуючий цілеспрямований вплив на фахівців, котрі здійснюють окремі операції з реалізації зовнішньоекономічної діяльності;
- стимулювання – матеріальне та моральне заохочення працівників, їх мотивація;
- контроль – систематичний моніторинг за діяльністю фахівців, зіставлення планових та реальних результатів зовнішньоекономічної діяльності.

Управління зовнішньоекономічною діяльністю ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» включає такі етапи:

- 1) визначення вхідних параметрів (зовнішніх та внутрішніх факторів);
- 2) визначення цілей та завдань управління зовнішньоекономічною діяльністю;

3) вибір методів та принципів управління, визначення процесу управління (механізм, об'єкт, суб'єкт, результат управління);

4) визначення ефективності зовнішньоекономічної діяльності та моделі оптимізації зовнішньоекономічних операцій;

5) оцінка результатів зовнішньоекономічної діяльності; визначення напрямів розвитку зовнішньоекономічної діяльності.

До зовнішньоекономічної діяльності ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» належить імпортна та експортна діяльність. ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» імпортує комплектуючі з таких країн як: Німеччина, Франція, Об'єднані Арабські Емірати, Сполучені Штати Америки тощо. На сучасному етапі розвитку ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» має налагоджену співпрацю з іноземними партнерами. У минулому році було укладено 19 нових договорів із 6 іноземними партнерами (табл.2.10).

Таблиця 2.10 – Іноземні постачальники ТОВ «Е&Е КЕЙБЛ СОЛЮШНЗ» в 2021 р.

Постачальники	Матеріали, які закупаються	Обіг, тис грн
Hitachi Cable (Suzhou) Co	Кабель	1717
Mutsh Fertigungstechnik	Кабель	1419
Dip.-Ing. Horst Goebel e K.	Кабель	1032
Gerb. Unglaub. + Co. GmbH.	Корпус роз'єму	954
GW Plastics, Inc.	Конектор для з'єднання	640
Euroform Medipharma AB	Комплектуючі для кабельного виробництва	523

Джерело: систематизовано автором на основі [34]

Як видно з табл. 2.10, по багатьох важливих позиціях підприємство закуповує матеріали у декількох постачальників. Це свідчить про недосконалу логістичну стратегію ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз». Основними базовими умовами поставки імпортування товарів, використовуваних ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» і іноземними партнерами, є FCA і EXW з використанням в основному автомобільного та авіаційного транспорту (в умовах сьогодення тільки через посередників). Пріоритетним напрямком розвитку ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» є зміцнення іміджу

шляхом створення стійких довгострокових відносин із іноземними постачальниками, забезпечення високої якості продукції та стабільної діяльності в цілому. Зовнішньоекономічна діяльність ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» складається на основі контракту. Це може бути або довгостроковий контракт, або підписання короткого одноразового контракт-рахунку (agreement-invoice). Зовнішньоекономічний контракт містить кілька розділів, які розташовані у певній послідовності. При цьому кожен контракт має певні юридичні атрибути, без наявності якого він втрачає правову силу, і права, що з нього випливають, не можуть бути захищені.

На рис.2.2 представлена діаграма, що показує співвідношення виручки ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» від зовнішньоекономічної діяльності і виручки від продукції, що реалізується всередині країни.

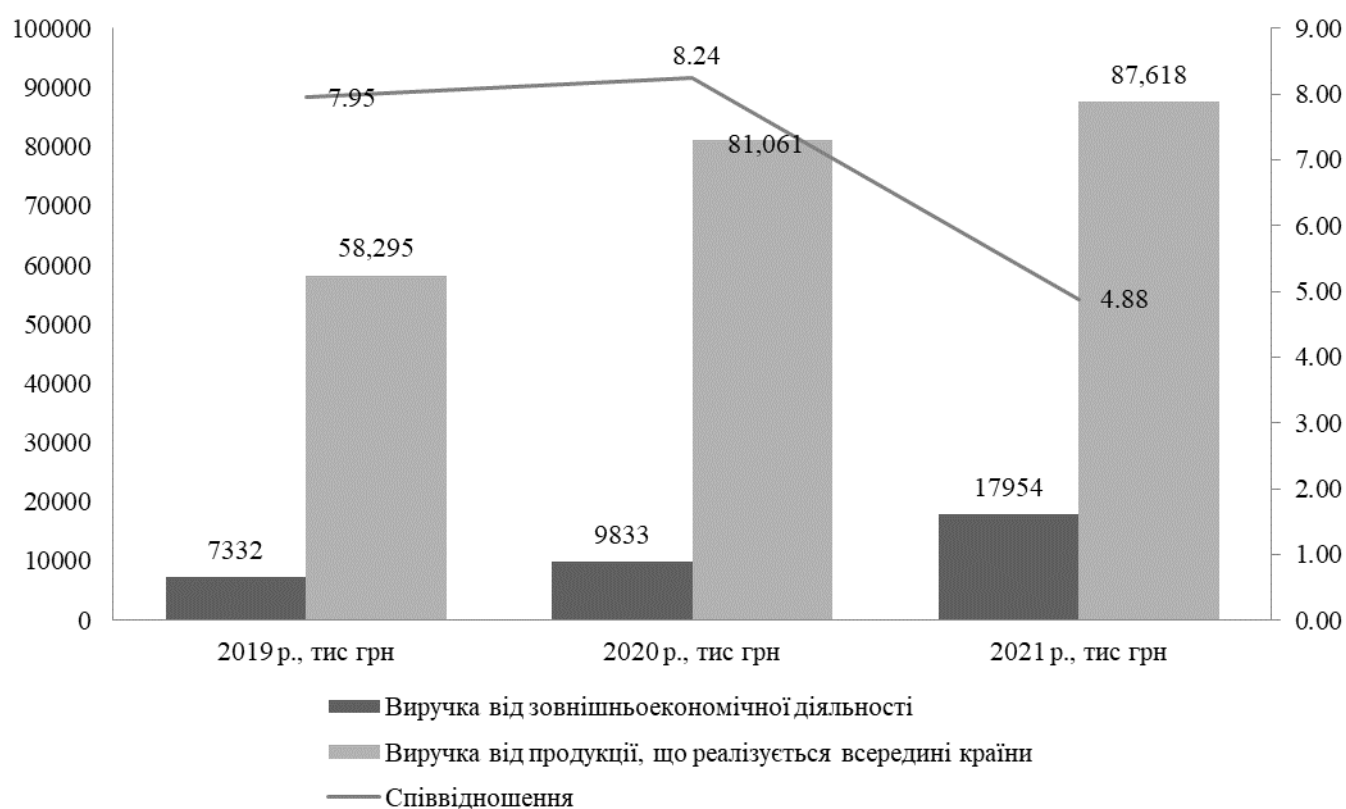

Рисунок 2.2 – Співвідношення виручки ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» від зовнішньоекономічної діяльності і виручки від продукції, що реалізується всередині країни за 2019-2021 рр.

Джерело: систематизовано автором на основі [34]

За даними рис.2.2 бачимо, що обсяг внутрішніх продажів суттєво перевищує обсяг виручки від зовнішньоекономічної діяльності. При цьому, спостерігаємо зростання виручки ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» від зовнішньоекономічної діяльності на 144%, що зумовлено загальним нарощенням виробництва продукції та розширенням діяльності. Для успішної зовнішньоекономічної діяльності ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» необхідно стежити за запитами споживачів для повного задоволення; підвищити якість та розширити асортимент продукції; організувати аналіз та пошук нових ринків збуту; відстежувати стан конкурентів. Крім цього, необхідно удосконалювати складську логістику у рамках зовнішньоторговельної діяльності ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз». Також концепція підвищення експортного потенціалу ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» має включати пошук нових інвесторів та співробітництво з міжнародними фінансовими та економічними інститутами.

Для виділення основних статей експорту проаналізуємо структуру виручки ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» від зовнішньоекономічної діяльності за товарними групами (табл.2.11).

Таблиця 2.11 – Динаміка та структура виручки ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» від зовнішньоекономічної діяльності за товарними групами за 2019-2021 рр.

Стаття	2019 р., тис грн	Частка 2019 р., %	2020 р., тис грн	Частка 2020 р., %	2021 р., тис грн	Частка 2021 р., %	Абсолютний приріст 2021/2019 рр., тис грн	Темп приросту 2021/2019 рр., %
Електронні і електричні проводи і кабелі	5471	74,62	7611	77,40	14900	82,99	9429	172,35
Радіологічне устаткування	789	10,76	907	9,22	1208	6,73	419	53,11
Електромедичне устаткування	561	7,65	604	6,14	781	4,35	220	39,22
Електротерапевтичне устаткування	413	5,63	478	4,86	589	3,28	176	42,62
Інше електронне устаткування	98	1,34	233	2,37	476	2,65	378	385,71
Всього	7 332	100,00	9 833	100,00	17 954	100,00	10622	144,87

Джерело: систематизовано автором на основі [34]

На рис.2.3 окремо відобразимо структуру виручки ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» від зовнішньоекономічної діяльності за товарними групами за 2021 рік.

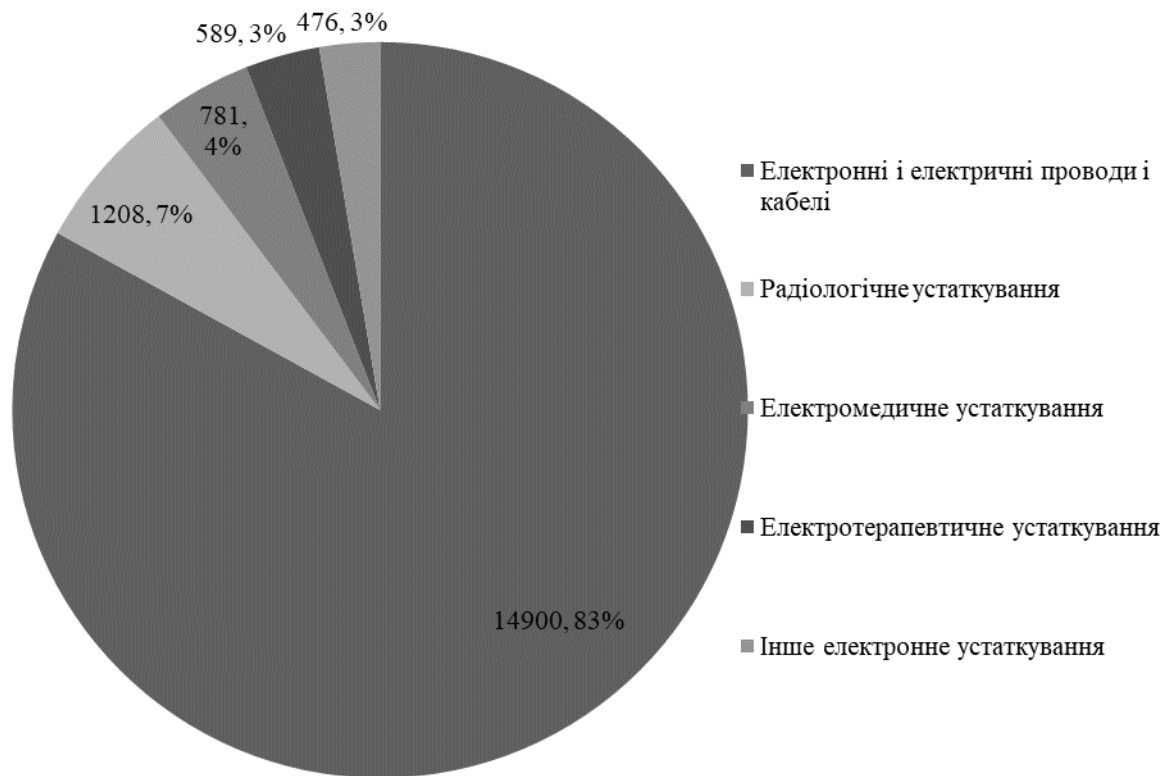

Рисунок 2.3 – Структура виручки ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» від зовнішньоекономічної діяльності за товарними групами за 2021 р., тис грн/%

Джерело: систематизовано автором на основі [34]

Відповідно до табл.2.11 та рис.2.3 можна зазначити, що у 2021 році в порівнянні з 2019 роком відбулися наступні зміни:

- в загальному обсяг виручки ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» від зовнішньоекономічної діяльності зріс на 10622 тис.грн. або 144,87% за рахунок зростання за всіма товарними групами. Так, експорт за групою «Електронні і електричні проводи і кабелі» зріс на 9429 тис.грн. або 172,35%; за групою «Радіологічне устаткування» – на 419 тис.грн. або 53,11%; за групою

«Електромедичне устаткування» – на 220 тис.грн. або 39,22%; за групою «Електротерапевтичне устаткування» – на 176 тис.грн. або 42,62%; експорт іншого електронного устаткування зріс на 378 тис.грн. або 385,71%;

- в структурі виручки ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» від зовнішньоекономічної діяльності переважають товари за групою «Електронні і електричні проводи і кабелі», частка якої зросла з 74,62% в 2019 році до 82,99% в 2021 році, що свідчить про неоднорідність структури експорту.

Маючи високий виробничий і кадровий потенціал, ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» слідує своєму основному курсу, спрямованому створення конкурентоспроможної продукції і на максимальне отримання прибутку для подальшого розвитку підприємства і задоволення потреб усіх зацікавлених сторін.

З позиції аналізу географічної структури експортних поставок ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз», необхідно зазначити, що за досліджуваний період постачання здійснювалось у такі країни як Польща, Словаччина, Угорщина, Румунія, Молдова, Білорусь, Казахстан. Дані щодо географічної структури експорту представлені у табл.2.12.

Таблиця 2.12 – Динаміка та структура виручки ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» від зовнішньоекономічної діяльності за країнами за 2019-2021 рр.

Стаття	2019 р., тис грн	Частка 2019 р., %	2020 р., тис грн	Частка 2020 р., %	2021 р., тис грн	Частка 2021 р., %	Абсолютний приріст 2021/2019 рр., тис грн	Темп приросту 2021/2019 рр., %
Польща	2791	38,07	3859	39,25	7943	44,24	5152	184,59
Словаччина	1518	20,70	2009	20,43	3094	17,23	1576	103,81
Угорщина	1 002	13,67	1 289	13,11	2685	14,95	1683	167,96
Румунія	809	11,03	990	10,07	1725	9,61	916	113,23
Молдова	618	8,43	817	8,31	1258	7,01	640	103,59
Білорусь	388	5,29	604	6,14	930	5,18	542	139,73
Казахстан	206	2,81	265	2,70	319	1,78	113	54,76
Всього	7 332	100,00	9 833	100,00	17 954	100,00	10622	144,87

Джерело: систематизовано автором на основі [34]

На рис.2.4 окремо відобразимо структуру виручки ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» від зовнішньоекономічної діяльності за країнами за 2021 рік.

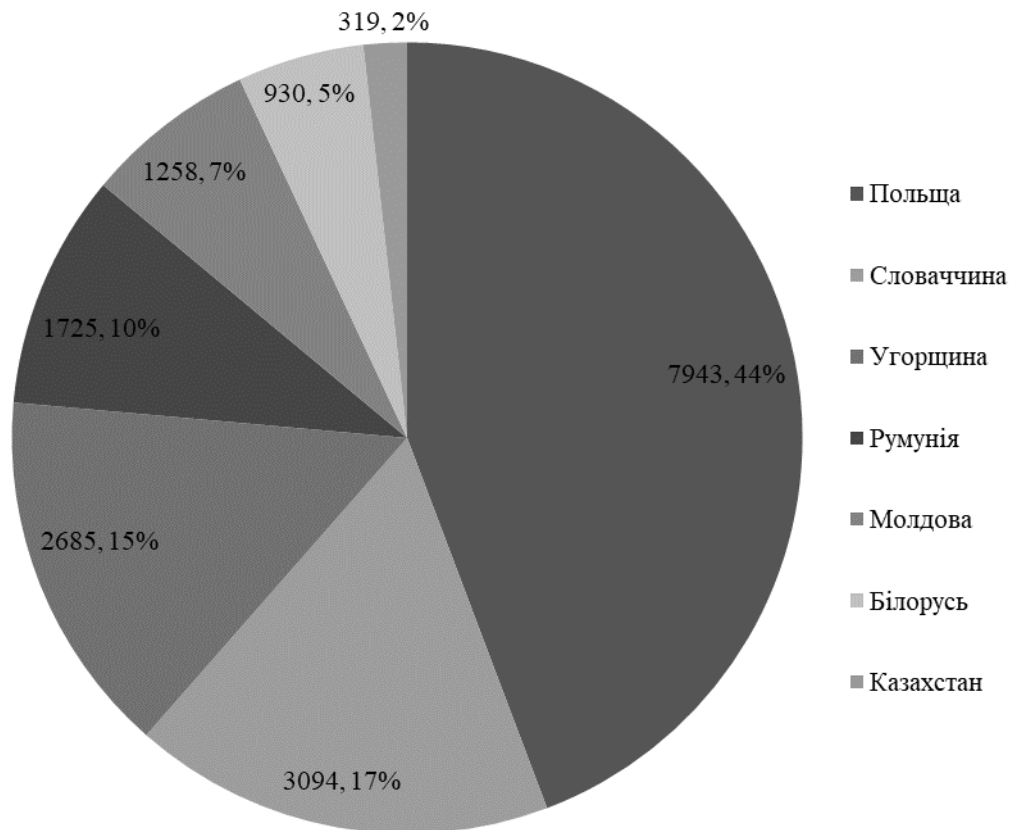

Рисунок 2.4 – Структура виручки ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» від зовнішньоекономічної діяльності за країнами за 2021 р., тис грн/%

Джерело: систематизовано автором на основі [34]

Відповідно до табл.2.12 та рис.2.4 можна зазначити, що у 2021 році в порівнянні з 2019 роком відбулися наступні зміни:

- більшість країн-партнерів є країнами ближнього зарубіжжя;
- обсяг виручки ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» від зовнішньоекономічної діяльності зріс за всіма країнами. Найбільше зростання експорту було до Польщі (на 5152 тис.грн. або 184,59%);

- в структурі виручки від зовнішньоекономічної діяльності також переважає експорт до Польщі, а частка зростає з 38,07% в 2019 році до 44,24% в 2021 році;
- враховуючи зовнішньополітичні відносини нашої країни в сучасних умовах ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» варто відмовитись від співпраці з Білоруссю та знаходити інші експортні шляхи.

Реалізація експортного потенціалу ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» має на увазі стратегічне планування його експортної діяльності на основі оптимальних пропорцій розподілу наявних на підприємстві ресурсів між внутрішньо та зовнішньоекономічною діяльністю, спрямоване на ефективну реалізацію всіх складових експортного потенціалу з метою завоювання заданих сегментів глобального ринку. Цей процес прямо впливає на результат та ефективність зовнішньоекономічної діяльності ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз», сприяючи збільшенню обороту та обсягу реалізації, більш ефективному використанню виробничих потужностей, стимулюванню валютних надходжень, що є актуальним питанням в умовах зниження платоспроможного попиту та забезпечується не тільки за рахунок збільшення продажів конкретного виду продукції, а й за рахунок виходу на ринки інших країн.

2.3 Оцінка ефективності зовнішньоекономічної діяльності ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз»

Безумовно, специфіка ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» не дозволяє повною мірою охопити всі показники ефективності зовнішньоекономічної діяльності, адже його зовнішньоекономічна діяльність – це в більшості експорт продукції. Саме тому проведемо оцінку експорту ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз». Для цього порівняємо співвідношення прибутку ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» від зовнішньоекономічної діяльності і прибутку від продукції, що реалізується всередині країни (рис.2.5).

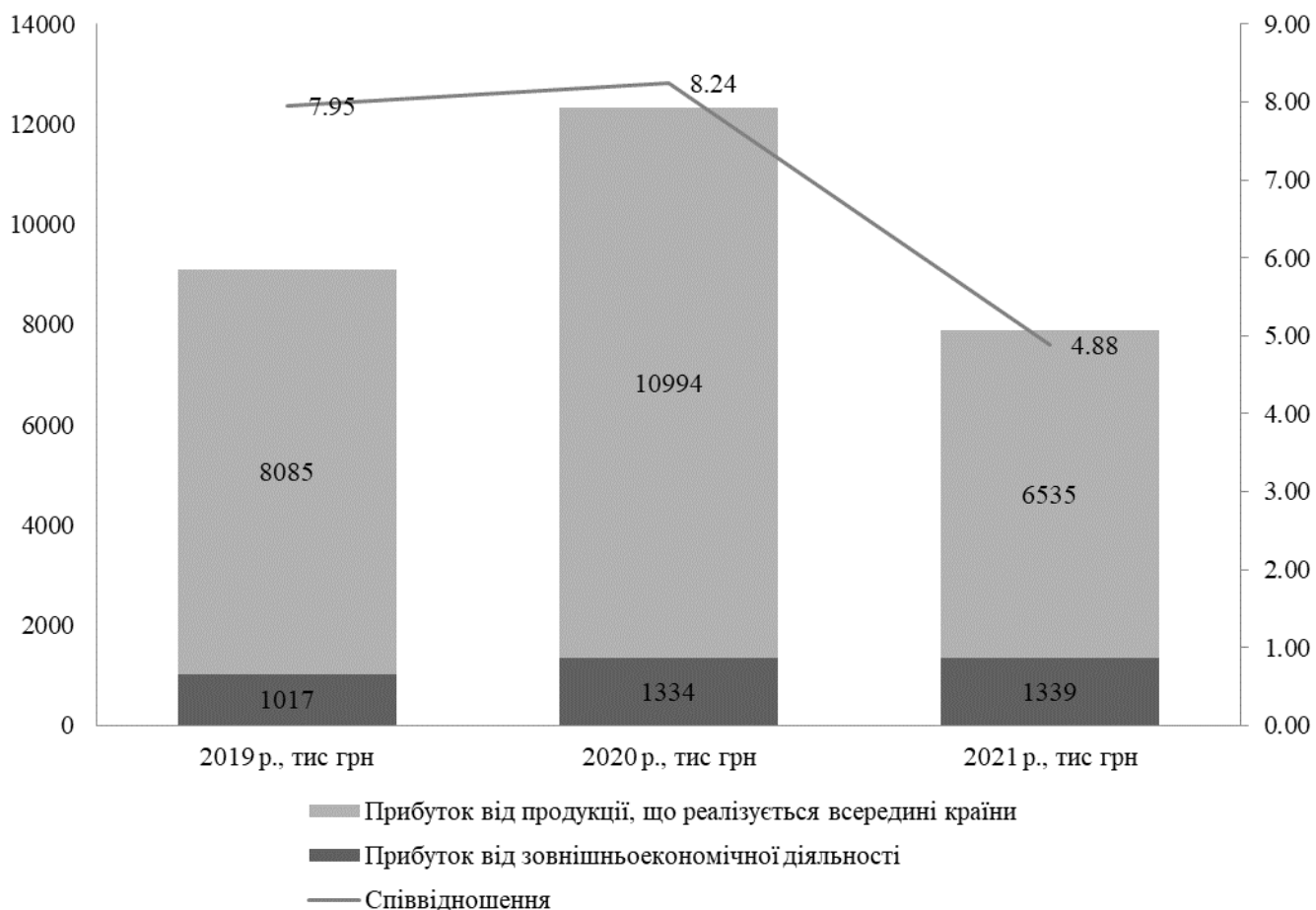

Рисунок 2.5 – Співвідношення прибутку ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» від експорту і прибутку від продукції, що реалізується всередині країни за 2019-2021 рр.

Джерело: систематизовано автором на основі [34]

За даними рис.2.5 бачимо, що не зважаючи на загальне скорочення чистого прибутку, прибуток від експорту зріс на 32% з 1017 тис.грн. в 2019 році до 1339 тис.грн. в 2021 році.

Відобразимо графічно на рис.2.6 питому вагу прибутку від експорту в загальному прибутку підприємства. Частка прибутку від експорту в загальному прибутку ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» зросла з 11,17% в 2019 році до 17% в 2021 році. Аналізуючи отримані дані, можна дійти висновку, що результати фінансової складової діяльності з експорту ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» є стійкими.

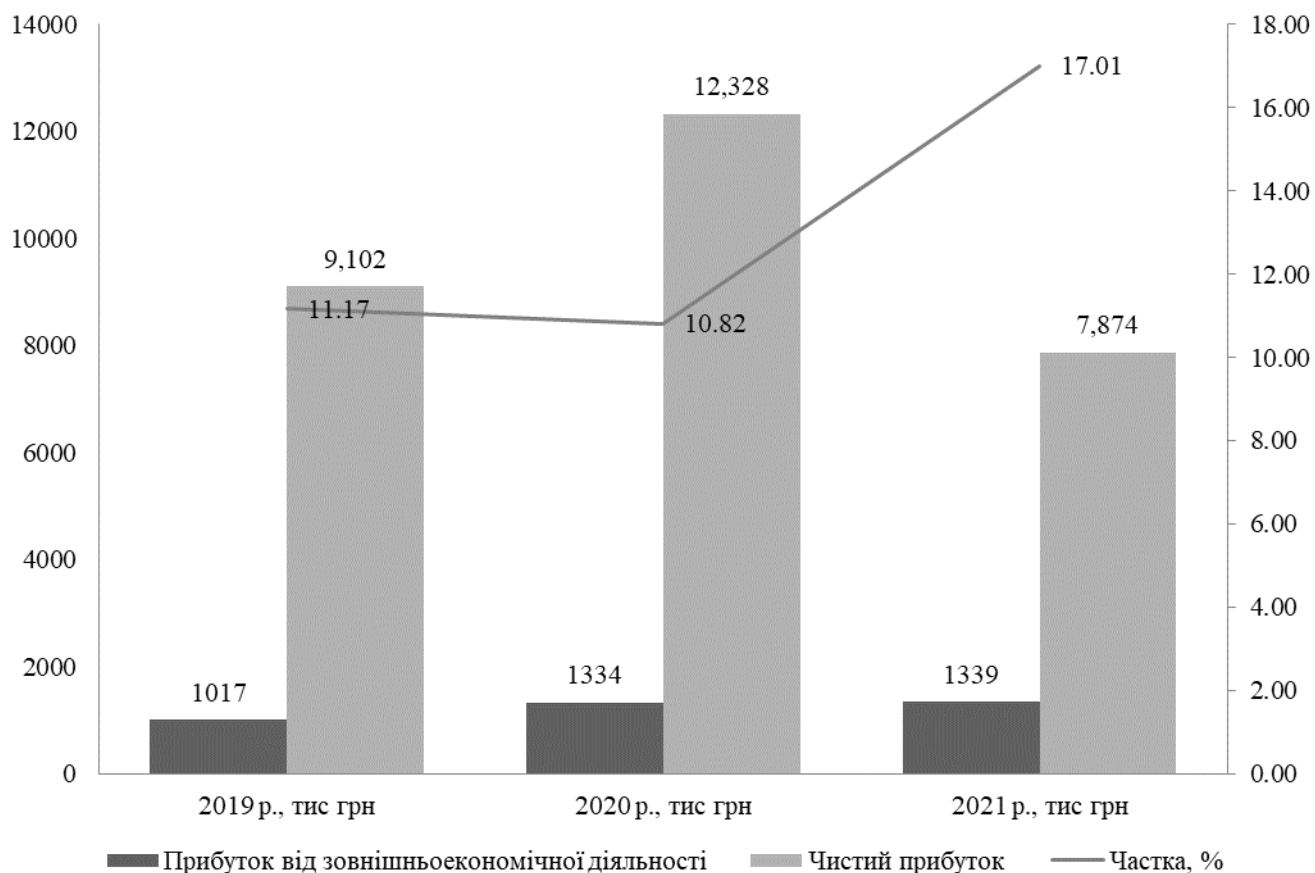

Рисунок 2.6 – Частка прибутку від експорту в загальному прибутку ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» за 2019-2021 рр.

Джерело: систематизовано автором на основі [34]

Більший прибуток для ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» приносить діяльність всередині країни, але все ж таки частка прибутку від зовнішньоекономічної діяльності займає значну частку в загальному обсязі прибутку – цим виправдовується важливість та необхідність розвитку експортних операцій надалі та проведення заходів щодо покращення ефективності зовнішньоекономічної діяльності ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз».

Зважаючи на те, що зовнішньоекономічна діяльність ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» направлена на експорт продукції, доцільним є визначення показників ефективності експорту (табл.2.13).

Таблиця 2.13 – Розрахунок показників ефективності експорту ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» за 2019-2021 рр.

Показник	2019 р., тис грн	2020 р., тис грн	2021 р., тис грн	Зміна, тис грн
Вихідні дані				
Виручка від експорту, тис грн	7332	9833	17954	10622
Прибуток від експорту, тис грн	1017	1334	1339	322
Витрати на виробництво експортної продукції, тис грн	6315	8499	16615	10300
Повні витрати на експорт, тис.грн.	7701	10365	20262	12561
Розраховані показники				
1. Коефіцієнт віддачі повних експортних витрат = Виручка від експорту/Повні витрати на експорт	1,16	1,16	1,08	-0,08
2. Ефективність експорту = Прибуток від експорту/Повні витрати на експорт	0,16	0,16	0,08	-0,08
3. Рентабельність експортної продукції, % = Прибуток від експорту *100 / Витрати на виробництво експортної продукції	13,20	12,87	6,61	-6,60
4. Рентабельність експорту, % = Прибуток від експорту *100 / Виручка від експорту	13,87	13,56	7,46	-6,41

Джерело: систематизовано автором на основі [34]

Відповідно до табл. 2.13 можна зазначити, що:

- коефіцієнт віддачі повних витрат свідчить про те, що з кожної гривні, витраченої на виробництво та збут експортної продукції, ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» отримало 1,16 грн. доходу у 2019 та 1,08 грн. у 2021 році;
- експорт ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» можна визнати ефективним, адже він є достатньо прибутковим та рентабельним. При цьому, показники рентабельності мають тенденцію до скорочення: рентабельність експорту скоротилась на 6,41%, а рентабельність експортної продукції – на 6,6%.

Основними недоліками, виявленими при аналізі зовнішньоекономічної діяльності ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» є: недостатня ефективність організаційно-економічного механізму управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства; недостатня ефективність нормативно-методичного процесу організації планування зовнішньоекономічної діяльності підприємства; недостатня ефективність управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства з урахуванням застосування інформаційних технологій; недостатній професійний рівень персоналу у сфері організації зовнішньоекономічної діяльності підприємства.

Для здійснення діагностики стратегічних позицій ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» на зовнішньому ринку, проведемо SWOT-аналіз його зовнішньоекономічної діяльності (табл. 2.14).

Таблиця 2.14 – Матриця SWOT-аналізу для зовнішньоекономічної діяльності ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз»

Сильні сторони	Слабкі сторони
– висококваліфікована та відносно дешева робоча сила; – висока якість випущеної продукції; – співпраця з іноземними постачальниками; – прибутковість та рентабельність бізнесу; – високий рівень стійкості, гнучкості підприємства;	– відсутність досконалої служби маркетингу; – низька зацікавленість рядових співробітників в розвитку зовнішньоекономічної діяльності підприємства; – неповна завантаженість робочих потужностей;
Можливості	Загрози
– високий рівень попиту на продукцію; – вихід на нові товарні ринки; – розширення географічних кордонів (вихід за межі країн ближнього зарубіжжя); – розвиток науки і технологій;	– продовження військових дій; – підвищення рівня інфляції; – девальвація гривні; – зниження купівельної спроможності споживачів продукції; – підвищення податкового навантаження; – зміна політики держави.

Джерело: систематизовано автором на основі [34]

За результатами SWOT-аналізу ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» можна зробити висновок, що для використання зовнішніх можливостей та власних сильних сторін підприємства, основним напрямком розвитку є розширення виробництва за рахунок

підписання договорів про співпрацю з іноземними партнерами. Крім того, необхідно здійснювати поступове оновлення основних засобів задля зниження собівартості та оптимізації часу виготовлення продукції. Також потрібно підтримувати зв'язки з постійними іноземними партнерами, використовуючи для них персональний підхід та підвищити рівень менеджменту на ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз», який є основою для забезпечення прибутковості та ліквідності підприємства.

РОЗДІЛ 3

РОЗРОБКА ТА ЕКОНОМІЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ПРОЕКТУ РОЗВИТКУ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «Е&Е КЕЙБЛ СОЛЮШНЗ»

3.1 Сутнісна характеристика проекту розвитку зовнішньоекономічної діяльності ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз»

За результатами оцінки ефективності зовнішньоекономічної діяльності ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» бачимо, що вона є ефективною та рентабельною. При цьому для ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» основним напрямком розвитку є розширення виробництва за рахунок підписання договорів про співпрацю з новими іноземними партнерами. З метою знаходження нових іноземних партнерів актуальним для ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» буде впровадження веб-сайту у вигляді інтернет-магазину. Саме тому в якості проекту підвищення ефективності зовнішньоекономічної діяльності ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» пропонуємо введення в роботу веб-ресурсу у вигляді інтернет-магазину підприємства англійською мовою.

Ефективність маркетингових комунікацій у мережі більшістю підприємств не вимірюється чи це відбувається дуже приблизно і нерегулярно. При цьому всі підприємства, що використовують корпоративний сайт, відзначають таку закономірність: на просування в мережі Інтернет витрачається у відсотковому співвідношенні менше коштів, ніж залучається клієнтів за її допомогою, тобто на кожну вкладену в інтернет-просування гривню припадає більша величина прибутку, ніж при офлайн-просуванні.

Для успішної реалізації даного проекту весь процес розробки веб-сайту доцільно розділити на етапи, які представлені в таблиці 3.1.

Таблиця 3.1 – Етапи розробки і реалізації веб-сайту у вигляді інтернет-магазину ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз»

№	Етап	Терміни реалізації етапу
1.	Постановка технічного завдання веб-сайту	8 днів
2.	Розробка і затвердження дизайну веб-сайту	8 днів
3.	Інтеграція дизайну і системи управління веб-сайтом	5 днів
4.	Публікація веб-сайту в інтернет	3 днів
5.	Наповнення веб-сайту матеріалами	6 днів
6.	Підтримка веб-сайту	-
	Всього	30 днів

Джерело: систематизовано автором

Таким чином, аналізуючи дані табл.3.1, можна зробити висновок, що створення веб-сайту займає в середньому 30 днів. Відобразимо це на діаграмі Ганта (рис.3.1).

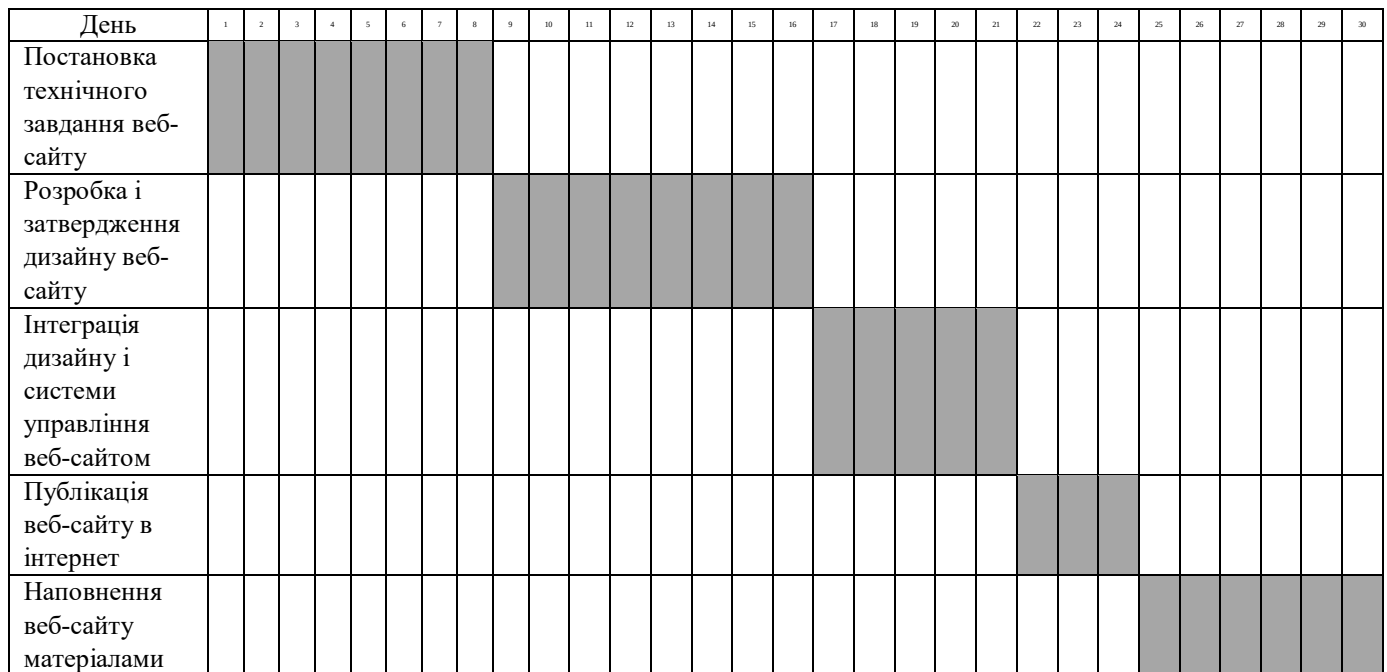

Рисунок 3.1 – Діаграма Ганта розробки і реалізації веб-сайту у вигляді інтернет-магазину ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз»

Джерело: систематизовано автором

Розробка технічного завдання є однією з найважливіших частин під час запуску інтернет-магазину ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» для зовнішніх партнерів. Метою створення інтернет-магазину ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» є:

- створення майданчика для успішного продажу та просування продукції на зовнішньому ринку;
- весь обсяг послуг та інформація про діяльність ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» має бути доступна для покупця;
- розширення меж бізнесу та ринку збуту продукції на світовому ринку;
- скорочення витрат на роботу з покупцями за рахунок зниження часу на оформлення документів.

Також наведемо завдання, які має виконувати новостворений інтернет-магазин ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз»:

- можливість придбання товарів та послуг зарубіжним покупцем;
- можливість купівлі та оплати товарів зарубіжним покупцем із сайту;
- регулярна можливість отримання актуальних значень товарних залишків в інтернет-магазині;
- автоматичне формування платіжних документів та прайс-листів;
- за рахунок вигідної подачі інформації в інтернет-магазині буде відбуватися скорочення прямих телефонних/поштових контактів із покупцем;
- підвищення лояльності клієнтів за рахунок найвищого рівня обслуговування як при першому контакті, так і згодом.

Процес розробки графічного дизайну, верстки, програмування та тестування проекту введення в роботу веб-ресурсу у вигляді інтернет-магазину ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» планується доручити сторонній організації-розробнику. Як така організація виступить компанія WEBLAB [39]. Вибір даного розробника обумовлений тим, що він накопичив цінний практичний досвід у впровадженні сучасних технологій та має в активі велику кількість реалізованих проектів у різних сферах бізнесу. У розпорядженні WEBLAB знаходяться форуми, портали та інші

інформаційні майданчики, рекламне агентство та унікальний колектив, що здатний виконати роботу будь-якої складності. Вартість розробки інтернет-магазину була розрахована фахівцями WEBLAB та становить 92000 грн за тарифом Рішучий, що включає:

- аналіз ринку і пропрацювання цільової аудиторії;
- розробку адаптивного сайту з унікальним дизайном;
- систему адміністрування та прийому заявок;
- калькулятор вартості, форма підбору товару чи послуги;
- онлайн-оплату, інтеграцію поштовими сервісами;
- інтеграцію сайту з популярними торговими площадками, в тому числі за кордоном;
- налаштування реклами в Google + Facebook + Instagram [39].

Вимоги до хостингу завжди знаходяться в описі движка веб-сайту, зараз 95% наявних хостингів виконують основні вимоги до хостингу: акселератор PHP; включений short_open_tag; доступне використання .htaccess; вимкнений safe_mode; Memory_limit – не менше 64 мегабайт для рівня «Бізнес»; PHP (5.0.0 і вище) як модуль Apache 1.3 (краще використовувати FastCGI); MySQL не нижче 4.1.11, а краще користуватися версією 5.0 і вище. Обираємо «Хостинг Україна» [40], адже його перевагами є якісний веб-хостинг без обмежень, стабільний хостинг для безперебійної роботи; безпечний хостинг для захисту даних; надійний хостинг для зберігання даних; простий і зрозумілий веб-хостинг для розробників і веб-студій; хостинг з доступними цінами і безкоштовним тестовим періодом. Сайт буде розміщено на сервері надійного хостинг-провайдера, з вбудованою багаторівневою системою захисту та з резервним відновленням втрачених даних. Вартість хостингу становить за тарифом Якісний 339 грн/міс або 4068 грн/рік [40].

На хостингу обираємо домен online – тематичний домен верхнього рівня. Так як домен online є тематичним, в ньому можливі преміум імена. Зареєструвати домен online можуть як фізичні, так і юридичні особи, адже немає ніяких складнощів з

реєстрацією, відсутня потреба в додаткових комісіях із соціального страхування. Вартість доменного імені входить до вартості хостингу. Як доменне ім'я для створюваного інтернет-магазину буде обрано: <http://EECableSolutions.online>.

Прототип головної сторінки новоствореного веб-сайту ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» відображено на рис.3.2.

E&E Cable Solutions			
home	promotions	shipping and payment	About Us
products			
Electronic and electrical wires and cables	News		
Electromedical equipment			
Radiological equipment			
Electrotherapeutic equipment			
Other electronic equipment			
Contacts			

Рисунок 3.2 – Прототип головної сторінки новоствореного веб-сайту ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз»

Джерело: систематизовано автором

Усі текстові сторінки мають бути відредаговані через простий інтерфейс, який не передбачає знань HTML. Усі позиції каталогу також можна редагувати (картинки, назва, характеристики, описи). Нові позиції можуть бути додані як вручну, так і автоматично з певного джерела.

Також для зручності користувачів пропонуємо додати функціональні модулі новоствореного веб-сайту ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз», що відображені на рис.3.3.

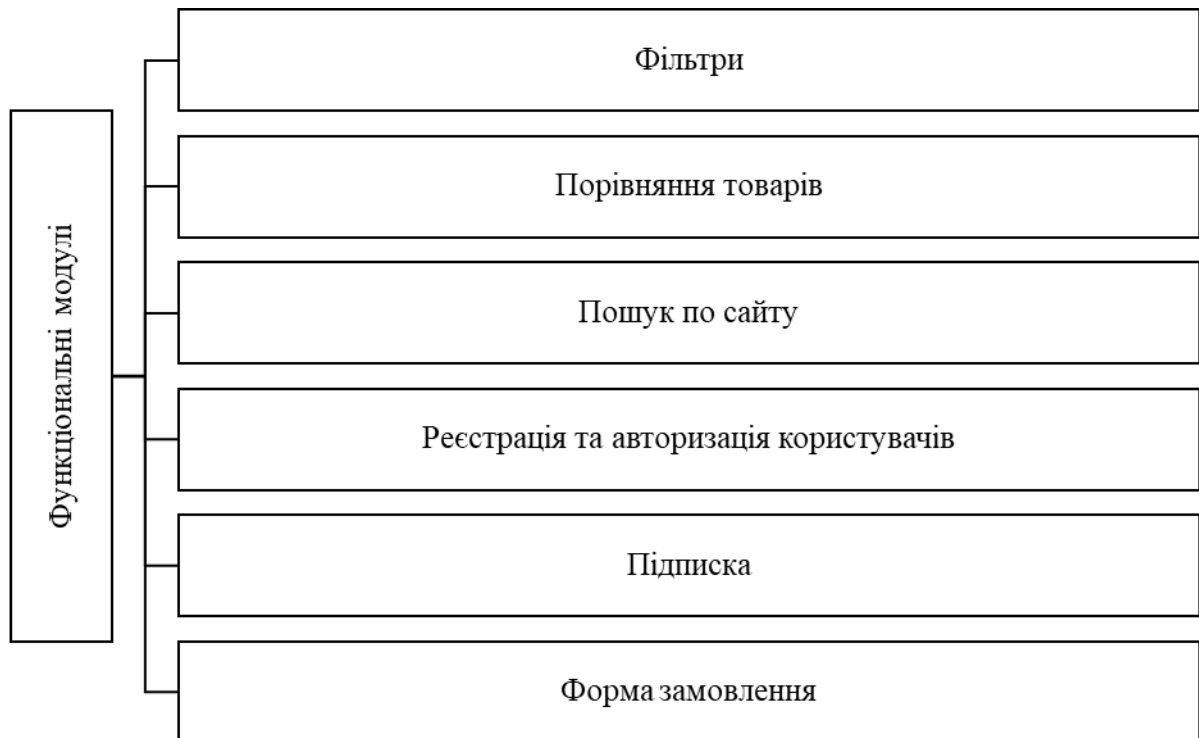

Рисунок 3.3 – Функціональні модулі новоствореного веб-сайту ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз»

Джерело: систематизовано автором

Розглянемо їх детальніше:

1.Фільтри. У кожній категорії можливе сортування товару: по порядку; за зростанням ціни; за спаданням ціни; за новизною.

2. Порівняння товарів: є можливість порівняти товари (до п'яти позицій одночасно), вибравши їх у каталозі. Після вибору продукти виводяться на відповідній сторінці веб-сайту, куди користувач може перейти в даній сесії і порівняти їх за представленими характеристиками.

3. Пошук по веб-сайту: пошук шукає слова та їх поєднання по всіх товарах та сторінках веб-сайту.

4. Реєстрація та авторизація користувачів. Блок авторизації допоможе утримати споживача. В даному блоці знаходяться посилання: «Забули пароль?», «Зареєструватися». Можливість вислати пароль доступна, якщо користувач вже був зареєстрований на сайті. За натисканням кнопки «Зареєструватися» відбувається відкриття форми реєстрації.

5. Підписка. На всіх сторінках є поле для введення адреси електронної пошти з можливістю підписатися на новини сайту.

Сайт інтернет-магазину ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» має бути максимально простим, зрозумілим, цікавим як з точки зору інформативності, так і дизайну. Ретельно має бути продумана система навігації та юзабіліті, адже це основний момент, який має полегшити відвідувачу знаходження на веб-сайті та мотивувати його відкласти товар у кошик, а потім здійснити дзвінок та замовлення. Увагу необхідно приділити інформації про систему купівлі, доставки та оплати, що особливо актуально для потенційних закордонних споживачів. Дуже ефективним при пошуковій оптимізації та рекламі сайтів інтернет-магазинів у плані інформаційної складової є розміщення позитивних відгуків про товари, що покликані завоювати довіру покупця та допомогти йому визначитися у широкій різноманітності продукції.

Створити веб-сайт інтернет-магазину ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» недостатньо, потрібно зробити так, щоб про нього дізналися люди, зацікавлені у придбанні товарів. Слід завжди пам'ятати, що веб-сайт – це інструмент продажів, а його ефективність безпосередньо залежить від добре продуманого інтерфейсу, контентного наповнення сайту, цінової політики та просування в мережі Інтернет. Компетентна розкрутка веб-сайту професійно вирішує будь-які маркетингові завдання, сприяє запам'ятовуванню бренду ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз», підвищенню його популярності на світовому ринку, істотно збільшує відвідуваність ресурсу з боку потенційних клієнтів або покупців. Окрім цього, Інтернет-реклама

вимагає значно менших витрат, ніж у друкованих носіях (рекламні щити, плакати, сторінки газет, журналів та ін.).

Теоретично пошукове просування та реклама інтернет-магазину ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» повинні бути простішими, ніж вкладення зусиль у продаж товару в офлайн магазині. Хоча насправді це не так просто, як здається. Розкрутка сайту інтернет-магазину ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» починається з оптимізації самого ресурсу, тому слід підходити з особливою ретельністю до таких складових як:

- дизайн;
- навігація;
- оптимізація програмного коду;
- оптимізація контенту;
- інформаційна складова контенту.

Створюваний інтернет-магазин ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» необхідно додати до каталогів та пошукових систем. Це є необхідним адже:

- додавання веб-сайту до пошукових систем необхідно для регулярної індексації;
- додавання в каталоги необхідне для збільшення показів для потенційних зарубіжних споживачів.

Для реєстрації в пошукових системах та каталогах необхідно надіслати заявку із зазначенням, в який розділ необхідно помістити свою сторінку, скласти короткий опис сайту та список ключових слів для пошуку сторінки в каталозі. Дане рішення входить до переліку послуг компанії WEBLAB [39].

Для подальшого обслуговування інтернет-магазину ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» буде збільшено штат – прийнятий новий співробітник, який має відповідні знання:

- рівень володіння англійською мовою вище середнього – Upper-Intermediate (оскільки веб-сайт орієнтований на зовнішньоекономічну діяльність підприємства);

- базове знання HTML;
- обробка фотографій (Photoshop/...);
- уміння працювати з базою даних, адміністративним функціоналом сайту;
- розуміння основ маркетингу та SEO.

Таким чином, для підвищення ефективності зовнішньоекономічної діяльності ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» пропонуємо проект введення в роботу веб-ресурсу у вигляді інтернет-магазину підприємства англійською мовою. Процес розробки графічного дизайну, верстки, програмування та тестування проекту введення в роботу веб-ресурсу у вигляді інтернет-магазину ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» планується доручити сторонній організації-розробнику – WEBLAB. Обираємо «Хостинг Україна» та доменне ім'я: <http://EECableSolutions.online>.

3.2 Економічне обґрунтування доцільності реалізації проекту

Для економічного обґрунтування доцільності реалізації проекту підвищення ефективності зовнішньоекономічної діяльності ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» (введення в роботу веб-ресурсу у вигляді інтернет-магазину підприємства англійською мовою) визначимо основні витрати на його реалізацію.

Одноразові витрати (інвестиційні) на реалізацію проекту введення в роботу веб-ресурсу у вигляді інтернет-магазину підприємства англійською мовою включають такі статті витрат:

- витрати придбання устаткування;
- витрати на встановлення та монтаж обладнання;
- витрати створення Інтернет магазину та реєстрацію в каталогах.

Розглянемо їх докладніше.

Для подальшого ведення та підтримку функціонування веб-ресурсу ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» потрібно найняти на роботу адміністратора, а тому для

нього варто обладнати робоче місце. Оскільки веб-ресурс націлений лише на зовнішньоекономічну діяльність, робоче місце адміністратора буде обладнано у відділі зовнішньоекономічної діяльності ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» – окремого приміщення виділяти не потрібно. Вартість обладнання для адміністратора інтернет-магазину ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» наведена в табл.3.2.

Таблиця 3.2 – Вартість обладнання для адміністратора інтернет-магазину ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз»

Стаття витрат	Вартість, грн	Кількість, од	Сума, грн
Стіл письмовий Грейд СК-1-2018 дуб сонома/білий Alba	1500	1	1500
Стілець м'який SDM Берлін X хромований Чорний (hub_MztN12815)	1800	1	1800
Офісна модульна система Компаніт МП-3 німфея альба	1500	1	1500
Комп'ютер-моноблок Lenovo AiO 3 22ADA6	19000	1	19000
Разом	-	-	23800

Джерело: систематизовано автором на основі [41]

За даними табл.3.2, вартість обладнання для адміністратора інтернет-магазину ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» становить 23800 грн.

Згідно з калькуляцією, наданою менеджером веб-студії WEBLAB, витрати на розробку дизайну та наповнення інтернет-магазину становитимуть 92000 грн.

Одноразові витрати на розробку Інтернет-магазину зведемо до табл.3.3.

Таблиця 3.3 – Одноразові витрати на розробку інтернет-магазину ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз»

Стаття витрат	Сума, грн	Частка, %
Витрати придбання комп'ютерної техніки	23800	20,20
Витрати на доставку та збір комп'ютерної техніки	2000	1,70
Витрати на розробку дизайну та наповнення Інтернет-магазину	92000	78,10
Разом	117800	100,00

Джерело: систематизовано автором на основі [39, 41]

За даними табл.3.3, інвестиційні витрати на розробку інтернет-магазину ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» складуть 117800 грн, з них 78,1% – витрати на розробку дизайну та наповнення Інтернет-магазину.

Експлуатаційні витрати (поточні) є сумою витрат пов'язаних з експлуатацією електронного магазину. Вони включають такі статті витрат:

- амортизаційні відрахування;
- витрати на споживану електроенергію;
- витрати на оплату праці;
- нарахування на заробітну плату

Амортизація розрахована прямолінійним методом наведена в табл.3.4.

Таблиця 3.4 – Амортизація офісного обладнання адміністратора інтернет-магазину ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз»

Обладнання	Первісна вартість, грн	Термін корисного використання, років	Норма амортизації, %	Сума амортизації, грн
Стіл письмовий Грейд СК-1-2018 дуб сонома/білий Alba	1500	10	10	150
Стілець м'який SDM Берлін X хромований Чорний (hub_MztN12815)	1800	4	25	450
Офісна модульна система Компаніт МПІ-3 німфея альба	1500	10	10	150
Комп'ютер-моноблок Lenovo AiO 3 22ADA6	19000	5	20	3800
Разом				4550

Джерело: систематизовано автором на основі [41]

За даними табл.3.4 щорічні амортизаційні витрати офісного обладнання становитимуть 4550 грн.

Фактичні витрати на витрати електроенергії в мережах одного офісного працівника становлять 200 кВт/міс [42]. Вартість одного кіловата для підприємств становить 345,64 за 1 МВт·год. [43]. Тому витрати на електроенергію складуть: $200 \cdot 345,64 / 1000 = 69$ грн/міс або 828 грн на рік.

Витрати на оплату праці адміністратора веб-сайту визначаємо виходячи з даних у табл.3.5.

Таблиця 3.5 – Вихідні дані для розрахунку оплати праці адміністратора веб-сайту ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз»

Стаття витрат	За місяць, грн	За рік, грн
Оплата праці	16000	192000
ЄСВ (22%)	3520	42240
Разом	19520	234240

Джерело: систематизовано автором на основі [44]

За даними табл.3.5 щорічні витрати оплати праці адміністратора веб-сайту ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» складуть 234240 грн.

Експлуатаційні витрати на розробку Інтернет-магазину зведемо до табл.3.6.

Таблиця 3.6 – Експлуатаційні витрати на розробку інтернет-магазину ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз»

Стаття витрат	Сума, грн	Частка, %
Амортизація офісного обладнання адміністратора інтернет-магазину	4550	1,90
Витрати на споживану електроенергію	828	0,35
Витрати оплати праці адміністратора веб-сайту	234240	97,76
Разом	239618	100,00

Джерело: систематизовано автором на основі [39, 41]

За даними табл.3.6, експлуатаційні витрати на розробку інтернет-магазину ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» складуть 239618 грн, з них 97,76% – витрати оплати праці адміністратора веб-сайту.

Розрахунок показав, що одноразові вкладення на реалізацію проекту у сумі складуть: 117800 грн, експлуатаційні витрати 239618 грн.

Далі проведемо розрахунок ефективності з огляду на те, що створення інтернет-магазину дозволить отримати приріст виручки від зовнішньоекономічної діяльності у розмірі 2% – за песимістичним прогнозом (враховуючи, що розмір виручки від зовнішньоекономічної діяльності в 2021 році становив 17954 тис грн –

прогнозний приріст становитиме 359,08 тис грн); 5 % – за реалістичним прогнозом (на 897,7 тис грн), 10% – за оптимістичним прогнозом (на 1795,4 тис грн). Оцінимо ефективність даного проекту за допомогою показників чистої приведеної вартості, індексу рентабельності та дисконтованого періоду окупності (табл.3.7, 3.8, 3.9).

Таблиця 3.7 – Оцінка ефективності реалізації проекту підвищення ефективності зовнішньоекономічної діяльності ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» за песимістичним прогнозом

Рік	2022	2023	2024	2025	Разом
Одноразові витрати, тис грн	117,8				117,8
Приріст виручки, тис грн		359,08	359,08	359,08	1077,24
Поточні витрати, тис грн		239,618	239,618	239,618	718,854
Додатковий прибуток, тис грн		119,462	119,462	119,462	358,386
Чистий прибуток, тис грн		97,959	97,959	97,959	293,877
Амортизація, тис грн		4,55	4,55	4,55	13,65
Чистий грошовий потік, тис грн		102,509	102,509	102,509	307,527
Коефіцієнт дисконтування (20%)		0,833	0,694	0,579	
Дисконтований чистий грошовий потік, тис грн		85,424	71,187	59,322	215,933
Чиста приведена вартість, тис грн	98,133				
Індекс рентабельності	1,833				
Дисконтований період окупності, років	1,637				

Джерело: систематизовано автором на основі [34]

Таблиця 3.8 – Оцінка ефективності реалізації проекту підвищення ефективності зовнішньоекономічної діяльності ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» за реалістичним прогнозом

Рік	2022	2023	2024	2025	Разом
Одноразові витрати, тис грн	117,8				117,8
Приріст виручки, тис грн		897,7	897,7	897,7	2693,1
Поточні витрати, тис грн		239,618	239,618	239,618	718,854
Додатковий прибуток, тис грн		658,082	658,082	658,082	1974,246
Чистий прибуток, тис грн		539,627	539,627	539,627	1618,882
Амортизація, тис грн		4,55	4,55	4,55	13,65
Чистий грошовий потік, тис грн		544,177	544,177	544,177	1632,532
Коефіцієнт дисконтування (20%)		0,833	0,694	0,579	
Дисконтований чистий грошовий потік, тис грн		453,481	377,901	314,917	1146,299
Чиста приведена вартість, тис грн	1028,499				
Індекс рентабельності	9,731				
Дисконтований період окупності, років	0,308				

Джерело: систематизовано автором на основі [34]

Таблиця 3.9 – Оцінка ефективності реалізації проекту підвищення ефективності зовнішньоекономічної діяльності ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» за оптимістичним прогнозом

Рік	2022	2023	2024	2025	Разом
Одноразові витрати, тис грн	117,8				117,8
Приріст виручки, тис грн		1795,4	1795,4	1795,4	5386,2
Поточні витрати, тис грн		239,618	239,618	239,618	718,854
Додатковий прибуток, тис грн		1555,782	1555,782	1555,782	4667,346
Чистий прибуток, тис грн		1275,741	1275,741	1275,741	3827,224
Амортизація, тис грн		4,55	4,55	4,55	13,65
Чистий грошовий потік, тис грн		1280,291	1280,291	1280,291	3840,874
Коефіцієнт дисконтування (20%)		0,833	0,694	0,579	
Дисконтований чистий грошовий потік, тис грн		1066,909	889,091	740,909	2696,910
Чиста приведена вартість, тис грн	2579,110				
Індекс рентабельності	22,894				
Дисконтований період окупності, років	0,131				

Джерело: систематизовано автором на основі [34]

За даними табл.3.7, 3.8, 3.9 бачимо, що проект підвищення ефективності зовнішньоекономічної діяльності ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» (введення в роботу веб-ресурсу у вигляді інтернет-магазину підприємства англійською мовою) є доцільним та ефективним за всіма прогнозами:

- за песимістичним прогнозом чиста приведена вартість проекту дорівнює 98,133 тис грн, індекс рентабельності 1,833, а дисконтований термін окупності менше 2х років;
- за реалістичним прогнозом чиста приведена вартість проекту дорівнює 1028,499 тис грн, індекс рентабельності 1,9731, а дисконтований термін окупності менше року;
- за оптимістичним прогнозом чиста приведена вартість проекту дорівнює 2579,110 тис грн, індекс рентабельності 22,894, а дисконтований термін окупності менше року.

Основним поняттям, що виражає сенс ринкових відносин, є поняття конкуренції, що виражає боротьбу між учасниками ринку за найкращі умови виробництва, продажу товарів та послуг. Конкуренція є значним стимулом для оптимізації роботи ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» та її переводу в онлайн-формат. Вона визначається необхідністю внесення змін до роботи та методів управління ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» відповідно до вимог ринку.

Наявність власного веб-сайту суттєво підвищує імідж підприємства в очах потенційних клієнтів та партнерів, особливо закордонних. Веб-сайт – це віртуальний офіс, що працює цілодобово та без вихідних. У будь-який момент користувач може зайти «в нього» та отримати потрібну йому інформацію: докладний опис продукції ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз»; контактні дані тощо. Щонайменше 30% клієнтів дізнаються про підприємства саме через веб-сайт. Вже сьогодні інтернет має масу переваг перед звичними ЗМІ, за допомогою яких раніше запускалася реклама.

Веб-сайт – це основне місце, де потенційні споживачі та партнери шукають інформацію про ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз». Інформація на веб-сайті доступна в будь-який час, і тому важливо, щоб вона була представлена в атрактивній манері та управління нею було організовано належним чином. Веб-сайт також є головною платформою для спілкування із закордонними споживачами. Зважаючи на їх віддаленість, він повинен пропонувати форми контактів, на які очікують користувачі, а також (або, точніше, – насамперед) користувачі мобільного сайту (зростаюча тенденція). Веб-сайт ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» повинен бути спроектований так, щоб пропонувати найбільш популярну форму спілкування для закордонних споживачів (телефон, пошта, чат тощо), незалежно від того, чи вони використовують комп'ютерну або мобільну версію веб-сторінки. Веб-сайт повинен включати не лише інтуїтивно зрозумілий спосіб зв'язатися з ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» – навігація по сторінці повинна бути простою та прозорою, дизайн повинен бути заснований на унікальному ноу-хау, що дозволить направляти

потенційного замовника продукції ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» через веб-сайт таким чином, щоб призвести до конкретної мети – оформлення замовлення.

Зважаючи на те, що зовнішньоекономічна діяльність ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» направлена на експорт продукції, доцільним є визначення прогнозних показників ефективності експорту (табл.3.10).

Таблиця 3.10 – Розрахунок прогнозних показників ефективності експорту ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» за реалістичним прогнозом

Показник	2021 р.	2023 р.	Зміна
Вихідні дані			
Виручка від експорту, тис грн	17954	18851,7	897,7
Витрати на виробництво експортної продукції, тис грн	10262	10262	0
Повні витрати на експорт (враховуючи витрати на ведення та підтримку сайту), тис.грн.	16615	16854,618	239,618
Чистий прибуток від експорту, тис грн	1339	1637,6072	298,607
Розраховані показники			
1. Коефіцієнт віддачі повних експортних витрат = Виручка від експорту/Повні витрати на експорт	1,08	1,12	0,04
2. Ефективність експорту = Прибуток від експорту/Повні витрати на експорт	0,08	0,10	0,02
3. Рентабельність експортної продукції, % = Прибуток від експорту *100 / Витрати на виробництво експортної продукції	13,04	15,96	2,92
4. Рентабельність експорту, % = Прибуток від експорту *100 / Виручка від експорту	7,46	8,69	1,23

Джерело: систематизовано автором на основі [34]

За даними табл.3.10 проект підвищення ефективності зовнішньоекономічної діяльності ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» (введення в роботу веб-ресурсу у вигляді інтернет-магазину підприємства англійською мовою) за реалістичним прогнозом призведе до зростання всіх показників ефективності експорту ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз»:

- коефіцієнт віддачі повних експортних витрат зросте на 0,04;
- ефективність експорту зросте на 0,02;

- рентабельність експортної продукції зростає на 2,92%;
- рентабельність експорту зростає на 1,23%.

В подальшому пропонуємо також впровадити веб-додаток інтернет-магазину ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» з метою захоплення ще більшої території закордонних ринків.

ВИСНОВКИ

В результаті проведення дослідження з метою оцінювання ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємства та розробки проекту для її підвищення, можемо зробити наступні висновки.

1. Дослідження сутності та значення зовнішньоекономічної діяльності підприємства показало, що зовнішньоекономічна діяльність підприємств виступає найважливішою складовою розвитку, а також її основною спрямованістю. Для підвищення рівня виробництва та отримання економічних вигод підприємство має здійснювати зовнішньоекономічні торговельні операції. Міжнародні ділові відносини підприємств сприяють підвищенню рівня експорту, що дає можливість збільшити прибуток. На етапі розвитку зовнішньоекономічна діяльність підприємств займає особливе місце. Сьогодні жодне підприємство у світі не може досягти стабільного доходу без здійснення зовнішньоекономічної діяльності. Ця обставина пов'язана з тим, що за останні роки обсяги темпів зростання зовнішньої торгівлі суттєво перевищують темпи зростання внутрішнього товарообігу у багатьох країнах. Основною причиною виступає збільшення світового експорту, а також імпорту товарів та послуг у спільній частині їх виробництва.

2. Виділивши методичні підходи до оцінювання зовнішньоекономічної діяльності підприємства, можемо зробити висновок, що основною методикою оцінки зовнішньоекономічної діяльності є методика оцінки її ефективності, котра визначається шляхом зіставлення досягнутого економічного результату із витратами, які несе підприємство для отримання цього результату. Оцінюючи ефективність зовнішньоекономічної діяльності підприємства прийнято звертатися до наступних загальних методів: факторного, евристичного, математичного. Евристичні – не відрізняються точністю, а факторні – трудомісткі. Найбільш поширеними є математичні методи оцінки, що включають набір простих розрахунків, показників,

до яких можна віднести: економічні показники ефекту та економічної ефективності зовнішньоторговельної діяльності. Більш широкими за своїм застосуванням є показники рентабельності, вони є відмінним доповненням до вищезгаданих показників.

3. Охарактеризувавши фактори підвищення ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємства, зазначимо, що сферу зовнішньоекономічної діяльності вітчизняних підприємств наразі не можна охарактеризувати як складну та мінливу. Це можна пов'язати з багатьма чинниками, йдеться про військову агресію на території України; падіння рівня виробництва; низький рівень конкурентоспроможності продукції; хронічну нестачу коштів у підприємств. Але, незважаючи на ситуацію, що склалася, у вітчизняних підприємств є всі передумови до подальшого розвитку та підвищення ефективності зовнішньоекономічної діяльності.

В цілому, можна виділити такі напрями підвищення ефективності зовнішньоекономічної діяльності вітчизняних підприємств: підвищення кваліфікації персоналу (з професійною командою вирішення проблем підвищення ефективності зовнішньоекономічної діяльності здійснюється набагато швидше та якісніше); зниження витрат (платежів за товар постачальнику, який імпортується); якісне митне оформлення (варто звернутися до послуг спеціалізованих компаній, брокерів, котрі мають досвід митного оформлення, оперативно і якісно проведуть митні операції); впровадження окремого відділу, що буде займатись виключно зовнішньоекономічною діяльністю; страхування (для відшкодування можливих збитків у разі впливу зовнішньоекономічних ризиків використовують страхові послуги).

4. Дослідження проведене на основі ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» – сучасного розробника комунікаційної продукції, вендінгового обладнання та електронних модулів. Провівши аналіз діяльності підприємства ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» і розібравши архітектуру бізнесу, було виділено наступне: в цілому фінансовий стан

ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» за 2019-2021 роки задовільний. Серед незаперечних конкурентних переваг ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз», котрі дали йому можливість набути партнерів у багатьох регіонах України та за кордоном, варто звернути увагу на наступні: кадрові працівники найвищого рівня кваліфікації та наявність сучасного високотехнологічного обладнання гарантують випуск продукції, що відповідає міжнародним стандартам якості; ефективна організація праці дозволяє мінімізувати витрати за найкоротших термінів виконання замовлення; географічна близькість до сировинних ресурсів; довгострокові взаємовигідні відносини з виробниками комплектуючих забезпечують швидкість і оптимальні ціни поставок.

5. Аналіз зовнішньоекономічної діяльності ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» показав, що обсяг внутрішніх продажів суттєво перевищує обсяг виручки від зовнішньоекономічної діяльності. При цьому, спостерігаємо зростання виручки ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» від зовнішньоекономічної діяльності на 144%, що зумовлено загальним нарощенням виробництва продукції та розширенням діяльності. Для успішної зовнішньоекономічної діяльності ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» необхідно стежити за запитами споживачів для повного задоволення; підвищити якість та розширити асортимент продукції; організувати аналіз та пошук нових ринків збуту; відстежувати стан конкурентів. Маючи високий виробничий і кадровий потенціал, ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» слідує своєму основному курсу, спрямованому на створення конкурентоспроможної продукції і на максимальне отримання прибутку для подальшого розвитку підприємства і задоволення потреб усіх зацікавлених сторін. З позиції аналізу географічної структури експортних поставок ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз», необхідно зазначити, що за досліджуваний період постачання здійснювалось у такі країни як Польща, Словаччина, Угорщина, Румунія, Молдова, Білорусь, Казахстан. Реалізація експортного потенціалу ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» має на увазі стратегічне планування його експортної діяльності на основі оптимальних пропорцій розподілу наявних на підприємстві ресурсів між внутрішньо- та зовнішньоекономічною діяльністю, спрямоване на

ефективну реалізацію всіх складових експортного потенціалу з метою завоювання заданих сегментів глобального ринку.

6. Оцінка ефективності зовнішньоекономічної діяльності ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» показала, що експорт ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» можна визначити ефективним та рентабельним; коефіцієнт віддачі повних витрат свідчить про те, що з кожної гривні, витраченої на виробництво та збут експортної продукції, ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» отримало 1,16 грн. доходу у 2019 та 1,08 грн. у 2021 році; При цьому, показники рентабельності мають тенденцію до скорочення: рентабельність експорту скоротилась на 6,41%, а рентабельність експортної продукції – на 6,6%. Для використання зовнішніх можливостей та власних сильних сторін підприємства, основним напрямком розвитку є розширення виробництва за рахунок підписання договорів про співпрацю з іноземними партнерами. Крім того, необхідно здійснювати поступове оновлення основних засобів задля зниження собівартості та оптимізації часу виготовлення продукції. Також потрібно підтримувати зв'язки з постійними іноземними партнерами, використовуючи для них персональний підхід та підвищити рівень менеджменту на ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз», який є основою для забезпечення прибутковості та ліквідності підприємства.

7. Для підвищення ефективності зовнішньоекономічної діяльності ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» пропонуємо проект введення в роботу веб-ресурсу у вигляді інтернет-магазину підприємства англійською мовою. Процес розробки графічного дизайну, верстки, програмування та тестування проекту введення в роботу веб-ресурсу у вигляді інтернет-магазину ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» планується доручити сторонній організації-розробнику – WEBLAB. Обираємо «Хостинг Україна» та доменне ім'я: <http://EECableSolutions.online>.

8. Розрахунок показав, що одноразові вкладення на реалізацію проекту у сумі складуть: 117,8 тис грн, експлуатаційні витрати 239,618 тис грн. Проект підвищення ефективності зовнішньоекономічної діяльності ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз»

(введення в роботу веб-ресурсу у вигляді інтернет-магазину підприємства англійською мовою) є доцільним та ефективним за всіма прогнозами: за песимістичним прогнозом чиста приведена вартість проекту дорівнює 98,133 тис грн, індекс рентабельності 1,833, а дисконтований термін окупності менше 2х років; за реалістичним прогнозом чиста приведена вартість проекту дорівнює 1028,499 тис грн, індекс рентабельності 1,9731, а дисконтований термін окупності менше року; за оптимістичним прогнозом чиста приведена вартість проекту дорівнює 2579,110 тис грн, індекс рентабельності 22,894, а дисконтований термін окупності менше року.

9. Проект підвищення ефективності зовнішньоекономічної діяльності ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» (введення в роботу веб-ресурсу у вигляді інтернет-магазину підприємства англійською мовою) за реалістичним прогнозом призведе до зростання всіх показників ефективності експорту ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз»: коефіцієнт віддачі повних експортних витрат зросте на 0,04; ефективність експорту зросте на 0,02; рентабельність експортної продукції зросте на 2,92%; рентабельність експорту зросте на 1,23%.

В подальшому пропонуємо також впровадити веб-додаток інтернет-магазину ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз» з метою захоплення ще більшої території закордонних ринків.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бондар Ю. А. Економічна безпека підприємства як фактор забезпечення ефективності зовнішньоекономічної діяльності. *Розвиток методів управління та господарювання на транспорті*. 2022. № 1. С. 70-82.
2. Горященко Ю. Г. Інноваційні підходи в управлінні зовнішньоекономічною діяльністю підприємств. *Молодий вчений*. 2021. № 3. С. 345-350.
3. Ганін В. І. Стратегічні аспекти управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства. *Економічний аналіз*. 2018. № 3. С. 162-169.
4. Лаврик О. Л. Аналіз зовнішньоекономічної діяльності підприємства. *Економічний аналіз*. 2018. № 4. С. 200-205.
5. Бортнікова М. Г. Формування концептуальної моделі управління фінансовими ресурсами підприємства у здійсненні зовнішньоекономічної діяльності. *Економіка. Фінанси. Право*. 2021. № 10. С. 9-12.
6. Брояка А. А. Перспективи розвитку зовнішньоекономічної діяльності підприємств АПК. *Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2020. № 1. С. 146-159.
7. Дідович І. І. Удосконалення стратегії зовнішньоекономічної діяльності підприємств лісової галузі до сучасних умов господарювання. *Економіка і організація управління*. 2021. № 4. С. 168-177.
8. Клепікова С. В. Особливості управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємств. *Економіка. Фінанси. Право*. 2021. № 11. С. 18-22.
9. Кравчик Ю. В. Планування зовнішньоекономічної діяльності як фактор підвищення конкурентоспроможності підприємства на світовому ринку. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2021. № 4. С. 78-83.

- 10.Ковтун Е. О. Теоретичні аспекти маркетингових досліджень при здійсненні підприємством зовнішньоекономічної діяльності. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2021. № 1. С. 197-202.
- 11.Ларіна Т. Ф. Планування зовнішньоекономічної діяльності підприємств в умовах глобалізації міжнародної економіки. *Міжнародний науковий журнал "Інтернаука"*. 2019. № 11. С. 147-151.
- 12.Шталь Т. В. Оцінка зовнішньоекономічної діяльності підприємства: конкурентні переваги та державне регулювання. *Бізнес Інформ*. 2021. № 12. С. 21-27.
- 13.Кубів С. І. Методичні підходи до оцінювання розвитку зовнішньоекономічної діяльності підприємств аграрного сектору. *Підприємництво і торгівля*. 2020. № 27. С. 43-47.
- 14.Остапенко А. С. Експортний потенціал підприємств в системі зовнішньоекономічної діяльності херсонської області. *Інфраструктура ринку*. 2020. № 42. С. 316-321.
- 15.Пробоїв О. А. Зовнішньоторговельна діяльність вітчизняних підприємств у регіональному контексті в рамках співпраці з країнами ЄС. *Інфраструктура ринку*. 2020. № 45. С. 142-151.
- 16.Кравченко О. М. Управління конкурентоспроможністю підприємства в умовах здійснення зовнішньоекономічної діяльності. *Економіка. Фінанси. Право*. 2021. № 2. С. 13-16.
- 17.Швайко М. Л. Фінансовий механізм зовнішньоекономічної діяльності підприємств в умовах глобальної економічної кризи. *Економіка та держава*. 2021. № 6. С. 118-123.
- 18.Євтушенко В. А. Планування зовнішньоекономічної діяльності як фактор підвищення конкурентоспроможності підприємств на світовому ринку. *Бізнес Інформ*. 2021. № 6. С. 38-43.
- 19.Вовк С. В. Проблеми фінансового забезпечення зовнішньоекономічної діяльності підприємства. *Економічний аналіз*. 2013. № 2. С. 146-151.

- 20.Ковтун Е. О. Формування ефективного механізму управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2020. № 6. С. 285-290.
- 21.Педан М. Л. Особливості побудови системи стратегічного маркетингу зовнішньоекономічної діяльності підприємств. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2019. № 28. С. 61-64.
- 22.Легостаєва О. О. Тенденції розвитку зовнішньоекономічної діяльності підприємств України. *Науковий погляд: економіка та управління*. 2020. № 2. С. 28-32.
- 23.Андріанова І. К. Удосконалення системи управління зовнішньоекономічною діяльністю аграрних підприємств. *Вісник ХНАУ*. 2014. № 5. С. 70-74.
- 24.Хромушина Л. А. Аналіз зовнішнього середовища в процесі менеджменту зовнішньоекономічної діяльності підприємства. *Економічний простір*. 2020. № 154. С. 137-140.
- 25.Кубів С. І. Етапи оцінювання розвитку зовнішньоекономічної діяльності підприємств аграрного сектору та їх інтерпретація. *Економічний простір*. 2020. № 160. С. 78-81.
- 26.Волківська А. М. Управління зовнішньоекономічною збутовою діяльністю підприємства. *Агросвіт*. 2021. № 3. С. 31-36.
- 27.Пецкович М. Д. Система поточного контролювання зовнішньоекономічної діяльності підприємств будівельної галузі. *Вісник Національного технічного університету "ХПІ"*. 2015. № 2. С. 69-74 .
- 28.Малишко Є. О. Аналіз впливу стратегічних пріоритетів на розвиток зовнішньоекономічної діяльності підприємств. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. 2020. № 3. С. 322–329.
- 29.Кіщак І. Т. Економічна безпека підприємства при здійсненні ним зовнішньоекономічної діяльності. *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського*. 2015. № 2. С. 69-74.

30. Федоренко І. А. Аналіз зовнішньоекономічної діяльності як складової частини механізму управління конкурентоспроможністю торговельних підприємств. *Причорноморські економічні студії*. 2020. № 58. С. 56-62.
31. Галазюк Н. М. Необхідність вдосконалення управління зовнішньоекономічної діяльності підприємства в сучасних умовах. *Економічні науки*. 2018. № 15. С. 54-62.
32. Манаєнко І. М. Особливості зовнішньоекономічної діяльності вітчизняних підприємств в умовах євроінтеграції. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2018. № 18. С. 11-15.
33. Ткач О. В. Напрями мінімізації ризиків логістичної системи підприємства під час здійснення зовнішньоекономічної діяльності. *Причорноморські економічні студії*. 2020. № 51. С. 125-130.
34. ТОВ «Е&Е КЕЙБЛ СОЛЮШНЗ». URL: <https://ring.org.ua/edr/uk/company/32914492> (дата звернення 22.10.2022).
35. Гуторов О. І. Побудова організації та основні типи організаційних структур управління. *Вісник ХНАУ*. 2018. № 4. С. 185-200.
36. Тютюнник Ю. М. Методичні напрями горизонтального і вертикального аналізу руху грошових коштів банку. *Інфраструктура ринку*. 2020. Вип. 44. С. 209-214.
37. Рубан Л. О. Теоретичні та практичні аспекти аналізу показників ліквідності. *Економіка. Фінанси. Право*. 2018. № 6(3). С. 37-40.
38. Багрій К. Л. Використання статистичних методів аналізу при розрахунку показників рентабельності. *Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту*. 2017. - Вип. 1-2. С. 133-140.
39. WEBLAB. URL: <https://web-lab.net/> (дата звернення 01.11.2021).
40. Хостинг Україна. URL: <https://www.ukraine.com.ua/uk/> (дата звернення 01.11.2021).
41. Меблі для офісу - Епіцентр. URL: <https://epicentrk.ua/ua/shop/mebel-dlya-ofisa/> (дата звернення 01.11.2021).

42. Як бізнесу зменшити витрати на енергоресурси. URL: <https://www.dsnews.ua/static/longread/yasno-ukr/project39270/page21495672.html> (дата звернення 01.11.2021).
43. Тарифи на електроенергію для підприємств. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/tariff/electric/prom/> (дата звернення 01.11.2021).
44. Адміністратор сайту, контент-менеджер. URL: <https://www.work.ua/jobs/4956291/> (дата звернення 01.11.2021).

ДОДАТКИ

Додаток А

Баланс (Звіт про фінансовий стан) ТОВ «Е&Е КЕЙБЛ СОЛЮШНЗ» на 2019-2021 рр.

Актив	2019	2020	2021
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	18	167	200
Основні засоби	1 469	2 039	1 331
Відстрочені податкові активи	45	56	55
Усього за розділом I	1 533	2 262	3 435
II. Оборотні активи			
Запаси	9 169	18 653	8 529
Виробничі запаси	7 856	13 153	7 102
Незавершене виробництво	942	1 534	606
Готова продукція	319	3 933	796
Товари	52	33	24
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	4 634	15 737	4 129
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	233	164	2 789
з бюджетом	2 208	9 814	1 089
Інша поточна дебіторська заборгованість	70	44	202
Гроші та їх еквіваленти	10 317	6 709	21 492
Рахунки в банках	10 317	6 709	15 474
Витрати майбутніх періодів	13	18	21
Інші оборотні активи	10	14	6
Усього за розділом II	26 654	51 152	38 255
Баланс	28 186	53 415	41 690
Пасив	2019	2020	2021
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	21	21	21
Резервний капітал	5	5	5
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	24 692	37 019	38 523
Усього за розділом I	24 717	37 045	38 549
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Поточна кредиторська заборгованість за:			
товари, роботи, послуги	2 266	13 687	518
розрахунками з бюджетом	471	931	389
у тому числі з податку на прибуток	471	931	389
розрахунками з оплати праці	30	8	6
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1	19	15
Поточні забезпечення	688	1 722	1 681
Інші поточні зобов'язання	12	3	533
Усього за розділом III	3 469	16 370	3 141
Баланс	28 186	53 415	41 690

Додаток Б

**Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) ТОВ «Е&Е КЕЙБЛ
СОЛЮШНЗ» за 2019-2021 рр**

Стаття	2019	2020	2021
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	65 627	90 894	105 572
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	49 858	68 951	85 245
Валовий прибуток	15 769	21 943	20 327
Інші операційні доходи	12 723	4 358	7 810
Адміністративні витрати	4 478	6 238	7 350
Витрати на збут	790	941	1 121
Інші операційні витрати	12 103	4 277	9 646
Фінансовий результат від операційної діяльності	11 121	14 845	10 020
Інші доходи	1	169	1
Фінансовий результат до оподаткування	11 122	15 059	9 616
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2 020	2 731	1 742
Чистий прибуток	9 102	12 328	7 874

Додаток В

StrikePlagiarism.com

Дата звіту 11/15/2022

Дата редагування: ---

Звіт не був оцінений.

метадані

Заголовок

ОБҐРУНТУВАННЯ ПРОЄКТУ ЕФЕКТИВНОГО РОЗВИТКУ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Автор

Прохорова Валерія Олександрівна

Науковий керівник

професор Кизенко О.О.

підрозділ

кафедра бізнес-економіки та підприємництва

Перелік можливих спроб маніпуляцій з текстом

У цьому розділі ви знайдете інформацію щодо текстових спотворень. Ці спотворення в тексті можуть говорити про МОЖЛИВІ маніпуляції в тексті. Спотворення в тексті можуть мати навмисний характер, але частіше характер технічних помилок при конвертації документа та його збереженні, тому ми рекомендуємо вам підходити до аналізу цього модуля відповідально. У разі виникнення запитань, просимо звертатися до нашої служби підтримки.

Заміна букв		14
Інтервали		6
Мікропробіли		38
Білі знаки		51
Парафрази (SmartMarks)		309

Обсяг знайдених подібностей

Зверніть увагу, що високі значення коефіцієнта не автоматично означають плагіат. Звіт має аналізувати компетентна / уповноважена особа.

КП 1

25

Довжина фрази для коефіцієнта подібності 2

КП 2

15385

Кількість слів

КЦ

118579

Кількість символів

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені Вадима Гетьмана
Факультет економіки та управління
Кафедра бізнес-економіки та підприємництва

ПРОТОКОЛ
аналізу науковим керівником звіту про запозичення в тексті
кваліфікаційної магістерської роботи

Студента: Прохорова Валерія Олександрівна
На тему: «Обґрунтування проєкту ефективного розвитку зовнішньоекономічної діяльності підприємства»
Науковий керівник: проф. Кизенко О.О.
Спеціальність: 051 «Економіка»
Освітньо-професійна програма: Бізнес-економіка
Коефіцієнт подібності: КП1 – 25,93%, КП2 – 8,35

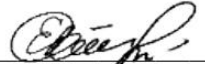
За результатами ознайомлення з повним звітом про запозичення, який згенерований системою виявлення і запобігання плагіату, StrikePlagiarism констатую наступне:

- ☐ виявлені в роботі запозичення є сумнівними і не мають ознак плагіату. Тому робота визнається виконаною самостійно студентом і може бути рекомендована до захисту

Обґрунтування:

На всі запозичення в тексті є сумнівні посилання. Більшість збігів пов'язана із використанням загальноживаних термінів та сталих виразів в працях наукового характеру. В роботі використано для проведення аналізу дані офіційної статистичної фінансової звітності ТОВ «Е&Е Кейбл Солюшнз», що використовуються в інших працях науково-методичного характеру, які є у відкритому доступі в мережі Інтернет.

__16.11.2022__
(дата)

(підпис)

__О.О.Кизенко__
(ПІБ наукового керівника)

Додаток Г

Київський національний економічний університет імені Вадима
Гетьмана кафедра економіки та підприємництва

**ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПЛАН
НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ МАГІСТРА
Прохорової Валерії Олександрівни**

**ОПП «Бізнес-економіка»
на 2021-2022 рр.**

№	Вид науково-дослідної роботи	Термін виконання	Результат виконання
1	Участь у IX Міжнародній науково-практичній конференції «Економіка підприємства: теорія і практика»	12-13 жовтня 2022 р.	Доповідь: Розвиток зовнішньоекономічної діяльності підприємства як джерело його відновлення в післявоєнний час. Сертифікат учасника.
2	Видання: Стратегія економічного розвитку України. Збірник наукових праць № 51 (2022), подано до друку.	листопад 2022 р.	Стаття «Веб-ресурси як джерело розвинення зовнішньоекономічної діяльності компанії»

Дата

Підпис

За участь сертифікат надає 1 кредит ECTS

13.10.2022

СЕРТИФІКАТ №014

Цей сертифікат засвідчує, що
ПРОХОРОВА Валерія

брала участь
у IX Міжнародній науково-практичній конференції
«Економіка підприємства: теорія і практика»,
яка відбулася **12-13 жовтня 2022 року у м. Київ**
у ДВНЗ «Київський національний економічний університет
ім. В. Гетьмана»

Голова
організаційного комітету

Репіна Інна М.